

JOŽE KOREN

TRŽAŠKI DNEVNIK

ZAHTEVA TAJNIKA TRŽAŠKE FEDERACIJE PSI GHERSIJA

Pred deželnim kongresom socialistične stranke?

Vrsta polemik o novem vodstvu v PSI - Stališča deželnega odbora o gorskih skupnostih

Tajnik tržaške federacije PSI Licio Gheris je poslal pismo deželnemu tajniku Tringaleju in tajnikom videmske, pordenonske in gorške federacije, v katerem zahteva takojšnje sklicanje deželnega kongresa PSI, do katerega naj bi prišlo še februarja.

S tem pismom, oziroma z zahtevo tržaške federacije, je v spor o osnovni politični usmeritvi socialistične stranke prenesel iz krajevnega v deželni okvir. V Trstu je do pred kratkim vodila federacija De Martinova struja «riscoosa» na osnovi raznih zavzetosti, kar velja tudi za deželni odbor, PSI, saj je deželni tajnik Tringale predstavnik te struje. Kot smo že podrobneje poročali, je prišlo do sprememb v tržaškem vodstvu in sedaj prihaja tudi do zahtev, da pride do spremembe vodilne skupine v deželnem vodstvu PSI.

Struja «riscoosa socialistica» je v zvezi s sedanjem položajem ustanovila novo tiskovno agencijo, ki jo vodi Claudio Martelli in ki odraža stališča podpredsednika deželnega sveta Arnalda Pittonija. Agencija očita deželnemu odborniku De Carliju, da je organiziral preokret v tržaškem vodstvu PSI, da bo lahko kandidiral v bodočem deželnem svetu za podpredsednika, namesto Pittonija, katerega naj bi izgnal Giuricini. Omenjena agencija zelo ostro obravnava delovanje odbornika De Carlija, katerega dolži, da ni pripravil regulacijskega načrta, oziroma, da je njegov osnutek v nasprotju z zahtevami prebivalstva in sindikatov.

Agencija objavlja vesti o stališčih tržaških sekcij PSI iz Milja, sekcije iz Rojana, iz Grete in iz Barkovele in sekcije za vzhodni Kras, ki so se vse izrekle proti sedanjemu vodstvu. Končno objavlja agencija daljše poročilo o sestanku struje «riscoosa socialistica» na deželni ravni, na katerem so bili prisotni Tringale, Lepre in Pittoni. Pittoni je zakonom o gorskih skupnostih in kritiziral stališča pokrajinskih tajnikov in periferij organizacij stranke, ki se ne strinjajo z Berzantijevim predlogom deželnega zakona o gorskih skupnostih. Glede deželnega kongresa pa je v istem poročilu rečeno, da je treba preučiti pritožbe vlozene na osrednjo paritetno komisijo glede kongresa v Pordenonu.

LEPA PROSLAVA NAŠEGA KULTURNEGA PRAZNIKA

Mladina v Dijaškem domu se je poklonila Prešernu

O Prešernu in njegovi poeziji sta govorila Igor Sancin in beneški Slovenec Licio Battaino - Prvi nastop domske folklorne skupine

Gojenci slovenskega dijaškega doma v Trstu so se sinoči na največje način odzvali spominu našega največjega pesnika Prešerna. V uvodu je gojence Igor Sancin, spregovoril o pomenu Prešerna in njegove poezije v današnjem svetu. Se posebej je poudaril Prešernov pomen za nas, za mejske Slovence. «Tako kot je bila Prešernova kulturna dediščina, je dejal med drugim »po svoji politični in občečloveški vsebini temelji in jedro našel in cilje naše narodno osvobodilne borbe, tako se danes sleherni pravi Slovenec črpa moč za neenako borbo za zagotovitev svojih pravic iz njegove besede, ki mu je vera v končno zmago in lepšo bodočnost vseh sodbodoljubnih narodov».

Potem ko je citiral znameniti verz Prešernove Zdravljice, ki pravi: «Žive naj vsi narodi...», je dejal, da so se za marsikateri narod Prešernove preroške besede že uresničile, a je še veliko takih, ki živijo v vojni ali suženstvu. «Tudi za veliko večino Slovencev je to še resnica», je dejal, «za nas pa, za Tržačane, Gorjane, Benečane in Korošce je to še vedno cilj, za korošce je to še vedno cilj, saj predobro vemo, kaj se pravi živeti ločeno od svojega narodnega jedra, v državi, kjer pravice obstajajo».

DRUGE VESTI
NA OSMI STRANIMinister Sullo
o neodvisnosti dežel

V seriji konferenc, ki jih organizira revija «Indicatore Democratico» v sodelovanju z Italijanskim centrom za evropska preučevanja in s krožkom Alcide De Gasperi, bo danes dopoldne ob 10.30 v častnikarskem krožku (Trst, Corso Italia 12) konferenca o «Deželni avtonomiji kot dejavnosti gospodarskega in socialnega razvoja». Predaval bo minister za koordinacijo med deželami F. Sullo. Konferenca je javna.

SINOČI V KULTURNEM DOMU

ODPRTA RAZSTAVA
SLOVENSKE GRAFIKE

Od sinoči pa do zadnjega dne tega meseca bo imelo tržaško občinstvo, predvsem prijatelji likovne umetnosti, priložnost ogledati si nekaj del skupine slovenskih grafikov. V balkonski dvorani Kulturnega doma namreč razstavlja enajst izbranih slovenskih umetnikov. Res je, da se iz štirih del še ne more v celoti spoznati neki umetnik, vendar so umetniki, ki so poslali svoja dela na razstavo v Trst, izbrali svoja najboljša in najboljše dela, tako da je to more obiskovalec razstave ustvariti vsaj približno podobo o tem, kaj sodobna slovenska grafika pomeni. Ker je Slovenija, skupno z Jugoslavijo, znana kot dežela, ki na tem ustvarjalnem področju spada med najboljše na svetu, in ker so prišli v goste v Trst najboljši predstavniki te grafike, zasluži razstava vsa pozornost.

Sinočnje otvoritve razstave se je udeležilo precej tržaških ljubiteljev umetnosti, med katerimi smo opazili več tržaških slovenskih likovnikov, nadalje jugoslovanske konzula v Trstu Kovačiča, občinskega odbornika Dušana Hreščaka, navzoč pa je bil od slikarjev le Andrej Jemec, ljubljansko Moderno galerijo pa je na otvoritvi predstavil njen ravnatelj Zoran Kržišnik, ki je v ta namen prišel v Trst iz Rima, kjer se je tudi mudil. Razstavo namreč prireja ljubljanska Moderna galerija, v Trstu pa jo organizira Slovenska prosvetna zveza, katere predsednik Klavdij Palčić je včeraj v kratkem nagovoru pozdravil navzoče, se zahvalil organizatorjem razstave, na kar so si obiskovalci začeli ogledovati razstavljenega dela, in sicer štiri debljakove grafike, nadalje štiri Mihelečeve grafike. In tudi ostali umetniki, in sicer Marčeta, Kjar Meško, Borčić, Pogacnik, Makuc in Šefran razstavljaajo po štiri dela.

● Slovenski poslanec Albin Škerk je naslovil na notranjega ministra pismo noto, v kateri sprašuje, kaj namerna ministrstvo ukreniti, da bi preprečilo taka nasilstva, kot je fašistični napad proti sindikalnemu sedcu CGIL v Trstu in zagotovilo mir in varnost prebivalstvu.

Podobno vprašanje sta naslovila na ministrskega predsednika tudi komunistična senatorja Paolo Sema in Silvano Baciocchi. Med drugim izražata željo, da bi oblasti dokončno očistile naše mesto fašistične golazni, ki ne moteno kali dobre odnose med tukajšnjimi prebivalstvom.

Tržaški enotni odbor proti fašizmu in nasilju pa je s svoje strani poslal

Burja in sneg

Iz temnih oblakov, ki so se večeraj ves dan zgrinjali nad mestom in okolico, se je v poznih večernih urah ulil najprej dež, kasneje pa so se dežne kaplje spremenile v velike snežinke. Zaradi razmeroma visoke temperature pa se sneg, kljub burji, ki je začela proti večeru pihati, v mestu ni obdržal, medtem ko je v zgornji okolici snežni metej nekoliko pobellil pokrajino.

Kljub temu, predvsem zaradi močnega snega, vsaj v prvih ponočnih urah ni bilo posebnih težav v prometu.

Na sindikalnem sedcu v Ul. Ponderares 8 bo jutri ob 10. uri skupščina pomorskih - upokojencev, ki jo prireja pokrajinski sindikat upokojencev CGIL. Skupščina bo obravnavala razna vprašanja v zvezi z novim zakonom o pokojninah za pomorske.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA in SLOVENSKA PROSVETA

prirejata

OSREDNJO
PREŠERNOVO PROSLAVO

ob slovenskem kulturnem prazniku

danes, 11. februarja 1973 ob 17.00 v Kulturnem domu v Trstu

Slavstveni govornik bo pisatelj IVAN POTRČ.

Sodelujejo:

- Stalno slovensko gledališče s recitacijami Prešernovih poezij.
- Slovensko amatersko gledališče s Prešernovo avtobiografijo. Tekst je pripravil Marko Kravos, glasbeno opremo Janjo Ban.
- Radijski oder z odlomkom Simčičeve drame «Krst pri Savici».
- Moški pevski zbor «Tabor» z Opčin pod vodstvom Svetka Grgiča.

OB 9. URI V TREBČAH

Danes ustanovni
občni zbor Tržaškega
partizanskega zbora

V Ljudskem domu v Trebčah bo danes ob 9. uri pomemben dogodek za našo kulturno dejavnost. Tržaški partizanski pevski zbor bo imel svoj ustanovni občni zbor. Pevci so se vse te dni mrzlično pripravljali na današnji dan, ki odpira novo poglavje v zborovski dejavnosti na našem področju. Danes bodo tudi prvi javno nastopili s tremi pesmimi.

JUTRI

V Bazovici predavanje
o gorskih skupnostih
in kraških rezervatih

Sekcija PSI za vzhodni Kras, priredi jutri, 12. februarja, ob 20.30 v Bazovici predavanje o temi GORSKE SKUPNOSTI IN KRAŠKI REZERVATI.

Predavala bosta pokrajinski odbornik Lucijan Volk in arh. Darja Jagodič.

Sema in Baciocchi
o pomorskih problemih

Senatorja Sema in Baciocchi sta poslala ministru za trgovsko mornarico noto, v kateri sprašujeta, če je ministrstvo seznanjeno z odločitvami pomorskih družb glede zmanjšanja pomorskega prometa v tržaškem pristanišču, kar gre seveda na škodo tržaške pomorske dejavnosti. Obenem ugotavljata, da so te odločitve v nasprotju z dogovori med pomorskimi družbami in sindikalnimi organizacijami pomorskih in pristaniških delavcev.

Spremembe pri davčnih
osnovah za 1973 in 1972

Tržaška občina obvešča, da je od 9. februarja dalje za čas 20 dni v priložili občinske stavbe na Largo Granatieri 1 na vzgled občinstvu sklep občinskega odbora števil. 202/bis z dne 7. februarja letoš, ki se nanaša na spremembe v obdavčitvi osnovi za odmerjanje občinskih davkov za leto 1973, ki so jih vnesli pri posameznih davčnih zavezancih na podlagi uradne ugotovitve njihovih dohodkov. Na istem kraju je na vpogled tudi spisek davčnih zavezancev za leto 1972.

ŠIRITE
PRIMORSKI
DNEVNIK

Včeraj-danes

Obvestilo openskim
potrošnikom plina

ACEGAT sporoča, da bodo začeli jutri, od 8. do 14. ure v deli na glavnih napeljavah, ki dobavljajo plin Opčinam. Vodstvo podjetja zato vabi vse openske potrošnike, naj čim bolj omejijo uporabo plinskih peči in naj v času popravil na plinovodni napeljavi izklopijo vse plinske naprave za ogrevanje. Kdor namerava kljub temu uporabljati plinske peči, naj pred uporabo natančno pregleda naprave. Za vse možne informacije naj se potrošniki poslužijo telefonske številke 211.003.

Luciana Magrino, uradnik Livio Amstici in krznarka Giorgia Bressan, telefonski instalater Rino Barberi in študentka Marisa Gregorio, elektrovarilec Carmine Tripodi in frizerka Annamaria Delmestre, tehničar uradnik Giorgio Grassi in prodajalka Franca Bosaz, pristanišniški Giuliano Divo in delavka Nada Marsich, karabinjer Giuseppe Timpanaro Occhi in gospodinja Bruna Galante, delavec Alfredo Iakopich in stenotipistka Germana Grieco, uradnik Diego Dal Col in knjigovodkinja Emma Fabris, zdravnik Roberto Dr. Corrocher in zdravnica Maria Luisa Pachor, pomorski Sergio Rovatti in frizerka Elena Averla, finančni stražnik Bruno Caverza in gospodinja Anna Marchetti, uradnik Marino Ruzier in uradnica Alessandra Corrente, uradnik Vasco Gortan in knjigovodkinja Adriana Lauro, železničar Vincenzo Bozzi in gospodinja Eugenia Zaccagna, univ. študent Marcello Crinò in univ. študentka Claudia Trebbi, varilec Pietro Paliga in frizerka Dragica Gajski, uradnik Alessandro Torelli in gospodinja Lucina Pobega, delavec Fabio Tomadoni in prodajalka Maura Bobini, delavec Guido Marassi in prodajalka Lidia Micolauich, risar Gaetano Costa in uradnica Renata Soravito, uradnik Gianmaria Orsini in univ. študentka Anna Maria Dobrina, knjigovodja Franco Sulpina in prodajalka Loredana Del Fabbro, pristanišniški Bruno Rigovich in frizerka Aura Decarli, obrtnik Pietro Cherin in cvetličarka Dragica Kapun, upokojenec Luigi Moscolin in upokojenka Maria Zurberti, biolog Roberto dr. Calacione in učiteljica Marina dr. Mathis, ju-

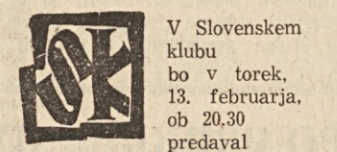

CANKARJEVO PROSLAVO

Sperod: Priložnostni govor, ki ga je napisal Ladi Premru, nastop članov SAG in moškega šentjakobskega zbora.

V petek, 16. t.m. bodo v društveni dvorani gostovali člani Amaterskega odra PD Prosek-Kontovel z Nušičevo komedijo

EMANCIPIRANE ŽENE

prof. Avgust Černigoi

o zadnjem Beneškem bienalu. Predavanje bo spremljano s barvnimi diapozitivi.

Vabljeni!

Važno opozorilo INAM

Zaradi stavkovnega gibanja, ki traja že od 22. januarja, zdravniški INAM ne izdajajo potrdil o nesposobnosti za delo zaradi bolezni, ampak izročijo delavcu potrdilo z označbo diagnoze.

Zaradi tega in zato, da bi lahko delodajalci čimprej prejeli potrdilo INAM, ki opravičuje odsotnost delavca zaradi bolezni, je tržaška direkcija INAM izdala naslednje ukrepe, ki stopijo takoj v veljavo.

Delavec, kakor hitro prejme zdravniško potrdilo, ga mora dostaviti pristojni sekciji INAM. Sekcija INAM mu bo izročila obrazec, na katerem bo označena začetna obdobja nesposobnosti za delo. Delavec mora nato omenjeni obrazec izročiti neposredno vodstvu podjetja, da tako opraviči svojo odsotnost. Po koncu bolezni se mora delavec predstaviti na sekciji INAM s potrdilom zdravnika, da lahko prejme in izpolni obrazec s potrdilom o ponovni sposobnosti za delo, ki ga mora nato izročiti vodstvu podjetja.

Glede urnika prostnega izhoda ravnateljstva INAM potrjuje določanje predpisa, na podlagi katerih za delo nesposobni delavec lahko gre z doma, upoštevajoč značilnosti bolezni, samo za ne več kot 4 ure na dan, vsekakor pa med 10. in 16. uro.

Loterija	5	7	21	28	63
BARI	35	71	27	28	63
CAGLIARI	14	78	76	69	43
FIRENCE	54	59	33	25	60
GENOVA	69	4	65	43	5
MILAN	24	90	25	77	80
NEAPEL	69	49	57	70	26
PALERMO	19	64	42	60	21
RIM	61	72	4	22	38
TURIN	45	76	40	44	8
BENETKE	24	40	6	54	12

ENALOTTO
X 1 X 2 12 X 1 X 2
KVOTE: 12 točk — 6.456.000; 11 točk — 264.000; 10 točk — 23 tisoč lir.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belgoglio 4; Ai Due Lucci, Ul. Giannastica 42; Miani, Miramarski dvorec 117 (Barkovlje).

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Dott. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Manzoni, Largo Sonnino 4; INAM — Ai Cedro, Trg Oberdan 2; Ai Gemelli, Ul. Zorutti 19/C.

Ob nedeljah in praznikih so od 8.30 do 19.30 dežurne vse lekarne dneve in nočne izmene.

OPČINE - NARODNA UL. 116

DECIBEL

male plošče po 750 lir
LP, pop in lahka glasba po 3.000 lir

DO KONCA FEBRUARJA!

STALNO SLOVENSKO
GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

FERDINAND RAIMUND

KRALJ GORA
IN LJUDOMRZNIK

Romantična igra s petjem in plesom v dveh delih

Prevod BORUT TREKMAN
ing. NIKO MATUL
Kostumi ALENKA BARTLOVA
Glasba URBAN KODER
Korepetitor IGNACIJ OTA

Režija MIRAN HERZOG
Razpored predstav glej pod rubriko «Gledališča».

STALNO
SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst

Kulturni dom

FILIBERT BENEDETIČ

PRAVILA IGRE

Drama upanja ali kakor se to vzame

SASA ŠKUFCA

JANKO in METKA

otroška spevoigra v treh dejanjih

GLASBENA MATICA — TRST

Sezona 1972 - 1973

Šesti abonmajske koncert

V soboto, 17. februarja ob 21. uri v Kulturnem domu v Trstu

AKADEMSKI KOMORNI ZBOR

COLLEGIUM
MUSICUM

iz Beograda

Dirigent: DARINKA MATIČ

Solisti: Vera Milčič

Svetlana Bojčević

Valerija Bogdan

Slobodan Stanković

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manna 29, tel. 418-605) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Slovenski prosvetni društvi

TABOR - OPČINE

SLOVAN - PADRICE-GROPADA

vabita na

PREŠERNOVO PROSLAVO

v soboto, 17. februarja ob 20.30

v Prosvetnem domu na Opčinah

Sodelujejo:

- 1) Avtorji pesniških listov: Marj Čuk, Filip Fischer, Andrej Kokot, Ace Mermolja, Jolka Milčič;
- 2) Recitatorji;
- 3) Mešani pevski zbor SLOVAN — Padrice - Gropada, moški pevski zbor TABOR — Opčine.

Mali oglasi

TRGOVSKO PRODAJALNO ALI PRODAJALCA išče manufakturna trgovina Pertot, Ul. Giannistica 22. «CITROEN» — mehanična delavnica Samaritani in Miceo in prodaja nadomestnih delov v Ul. Rittmeyer 4/a. DAMSKI ŠIVILSKI MODNI salon išče vajenke. Telefoniati v delovnem času na št. 24-312.

OB VRNITVI IZ TUJINE iščem zemljišče za vilo ali hišo tudi v okolici. Takojšnje plačilo. Telefoniati 794-414.

Izleti

Izlet Kolesarskega kluba Adria je bil preložen na kasnejši datum.

Izleti z «AURORO»

Potovanja urad. «AURORA» Ul. Cicerone 4, telefon 29-243, priredi v letošnji pomladi naslednje izlete:

Od 17. do 19. marca izlet na Mali Lošinj. Cena 15.000 lir.

18. in 19. marca izlet na Krk. Cena 9.500 lir.

18. in 19. marca izlet v Kranjsko goro. Cena 11.000 lir.

Od 21. do 23. aprila izlet na Rab. Cena 18.500 lir.

Od 21. do 25. aprila izlet v Beograd in na Djerdp. Cena 39.000 lir.

Od 21. do 23. aprila izlet na Mali Lošinj. Cena 19.000 lir.

OPČINE - NARODNA UL. 116

DECIBEL

male plošče po 750 lir
LP, pop in lahka glasba po 3.000 lir

DO KONCA FEBRUARJA!

Kino

Nazionale 14.30 «All'ombra delle piramidi», Charlton Heston in Hildegard Neil.

Fenice 15.00 «I nuovi centurioni». George C. Scott, Stacy Keach. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Eden 14.00 «Macbeth». Francesca Annis in John Finch. Režija R. Polansky. Barvni film, prepovedano mladini pod 14. letom.

Grattacielo 14.30 «D'amore si muore». Silvana Mangano, Milva, Capolicchio. Barvni film.

Excelsior 14.30 «Provaci ancora, Sam». Woody Allen. Barvni film. Ritz 15.00 «Joe Valachi», barvni film. Charles Bronson, Lino Ventura, Walter Chiari, mladini pod 14. letom prepovedano.

Aurora 15.00 «Non si sevizia un papaverino», Florinda Bolkan in Barbara Bouchet. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Impero 15.00 «Il generale dorme in piedi», Barvni film.

Capitol 14.30 «La ragazza della pelle di luna», Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Cristallo 16.30-21.15 Devojanka A-mendole in Corbuccia: «Commedia del Decamerone». Silvia Koscina. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Filodrammatico 15.00 «Popea, una prostituta al servizio dell'impero». Don Baký, Femi Benussi. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Moderno 14.30 «Chato». C. Bronson. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom. Zadnji dan.

Vittorio Veneto 15.00 «Il sanguinario». Oliver Reed. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Abbazia 14.30 «Tarzan il magnifico». Gordon Scott in Jacky Mahoney.

Ideale 14.30 «Blindman». Tony Anthony in Ringo Star. Barvni film.

Astra 15.00 «Don Camillo e i giovani d'oggi». Gastone Moschin in Lionel Stander. Barvni film.

8. t.m. nas je za vedno zapustil naš nepozabni

KINO NA OPČINAH

predvaja danes ob 15. uri

«CABARET»

Igra: Liza Minelli, kandidatinja za oskarja 1973.

Razstave

V razstavnici dvorani «Cesare Soffanopol» na Largo Papa Giovanni 6 razstava malih slik, ki jo prireja deželni sindikat likovnih umetnosti ULL. Razstavlja 39 umetnikov iz dežele. Razstava je odprta ob delavnikih od 18. do 20.30 in ob praznikih od 11. do 13. ure do 15. t. m.

V občinski umetnostni dvorani palače Costanzi razstava «Sigmund Freud

ANAGRAFSKI PODATKI S PODEŽELSKIH OBČIN

DEVIN-NABREŽINA 1972

Objavljamo anagrafske podatke s podeželskih občin na Tržaškem za leto 1972. Pri tem smo upoštevali, kot prejšnja leta, samo prebivalce, ki so do 31. decembra 1972, imeli stalno bivališče v tržaških občinskih, medtem ko se vedno več mestnih parov poroči na podeželju. V seznamih poročenih bomo lahko opazili dvakrat ime ženin ali neveste, in to v primeru če je ženin, ali nevesta, iz druge podeželske občine.

OBČINA DEVIN - NABREŽINA

Ob koncu leta je štela občina 7677 stalnih prebivalcev. V letu 1972 se je naselilo in dobilo stalno bivališče 229 oseb, izselilo pa 203.

Rojstva:

Rodilo se je 109 otrok.

Poroke:

Roberto Grandi (občina Devin - Nabrežina) in Suzana Vautar (Izola), Vittorio Pelaschiar in Maria Cossi (D.N.), Fulvio Gerusina in Valeria Intaglietta (D.N.), Francesco Filipaz in Maria Concetta Caccia (D.N.), Paolo Gerezbič (D.N.), in Nerina Leskovec (Buje), Antonio Missaglia (D.N.) in Diana De Carolis (TS), Italo Degressi in Maria Legiša (D.N.), Oliviero Privato in Marina Sartore (D.N.), Boris Caharija (D.N.) in Veda Stranič (Pazin), Radivoj De Giorgi (TS) in Bogomila Trobec (D.N.), Gianfranco Gruden in Maria Rosic (D.N.), Fernando Sechi (TS) in Elizabeta Rutar (D.N.), Branko Germani in Vesna Coccevari (D.N.), Ivano Gregoris (Ronke) in Marina Fornasaro (D.N.), Ivan Mosetti (D.N.) in Vanda Stocca (TS), Vojko Devetak (TS) in Barbara Gruden (D.N.), Domenico Dicarlo (TS) in Paola Macor (D.N.), Marcello Dini in Ljubomira Leghissa (D.N.), Ermanno Trevisan (Firence) in Neda Terčon (D.N.), Darko Pernarčič in Neva Semolič (D.N.), Stanislav Cosma (Dolina) in Majda Paulina (D.N.), Rajmund Legiša in Daniela Tramontini (D.N.), Vittorio Giannarini in Bojana Gruden (D.N.), Ezio Barbieri in Kristina Turcic (D.N.), Rados Furlani (Milje) in Adriana Bacci (D.N.), Ladislav Sardoč (D.N.) in Vladimira Žugelj (Sežana), Josip Sossi (D.N.) in Gabriella Corti (TS), Lucio Vattovani (TS) in Roberta De Lorenzi (D.N.), Alfio Mattiuzzi (Montreale) in Giuliana De Cesco (D.N.), Ivan Ban (TS) in Vera Tuta (D.N.), Andrea Valle (Tržišče) in Nerina Stanič (D.N.), Sergio Corsi (TS) in Franca Mora (D.N.), Bruno Leskovec (TS) in Santina Grison (D.N.), Mario Facchinetti (D.N.) in Daniela Tesolin (Tržišče), Sergio Salvagno (D.N.) in Fulvia Baič (Tržišče), Michele Frankfurter (TS) in Klara Melikovec (D.N.), Sergio Mecchia (Tržišče) in Luisa Bruschina (D.N.), Franco Stafuzza (Tržišče) in Franca Codan (D.N.), Gian Luigi Papucci (TS) in Vida Gruden (D.N.), Roberto Medelin in Ivanka Prasel (D.N.), Angelino Piras (Cagliari) in Marta Valeri (D.N.), Bruno Finotto (TS) in Caterina Burghini (D.N.), Giorgio Martin (TS) in Ana Ivančič (D.N.), Nevenko Gruden in Neva Terčon (D.N.), Bogomil Gabrovec in Nadja Sosič (D.N.), Giovanni Oberdank (D.N.) in Maria Doria (TS), Rihard Stofa (D.N.) in Maria Nabergoj (TS), Sergio Deponde (D.N.) in Giovanna Scaltritti (La Spezia), Igo Legiša (D.N.) in Marija Magdalena Pertot (TS), Josip Pernarčič (D.N.) in Emilija Gruden (Zgonik), Marino Medelin (D.N.) in Adelia Bernardi (San Canzian), Giorgio Polidori (D.N.) in Rita Rinaldini (TS), Domenico Macchione (D.N.) in Liliana Palazzone (TS), Guido Cutroneo (TS) in Bruna Malabotti (D.N.), Bruno Redivo (TS) in Nadja Lacoseglia (D.N.), Fiorentino Alessio (TS) in Frida Sedmak (D.N.), Pietro Gorlatto (D.N.) in Nadja Savi (TS), Alojz Ušai (D.N.) in Elvira Bavčar (TS), Rino Smilovic (D.N.) in Natalia Fato (TS), Antonio Dore (D.N.) in Luciana Razzuoli (TS), Roberto Sargolini (Monterotondo) in Marina Prasel (D.N.), Fabio Giovanazzi (D.N.) in Anna Pinarello (Tržišče), Albert Legiša (D.N.) in Nevija Legera (TS), Gianfranco Minca (D.N.) in Majda Stanič (TS), Ugo Morgera (D.N.) in Ada Schiozzi (TS), Angelo Pittao (D.N.) in Adriana Comici (TS), Narciso Radislovich (D.N.) in Anna Mendizaga (TS), Mario Prasel (D.N.) in Maria Luisa Casalinio (Tržišče), Luigi Sala (D.N.) in Silvia Stemberger (TS), Marijo Ponzar (D.N.) in Loredana Gattani (Tržišče), Dragomir Giorgi (D.N.) in Daniela Goldstein (TS), Karlo Rolič in Sonja Skabar (TS), Nereo Marchi (D.N.) in Giuliana Venier (D.N.), Mauro Masoni (TS) in Eliana Pelizzon (D.N.), Franca Adami (D.N.) in Marianna Kipry (Budimpešta), Josip Pipan (D.N.) in Silva Blažič (Nova Gorica), Raduž Sirca (D.N.) in Irena Braduž (Sežana), Basilio Caliri (D.N.) in Pierina Morgano (Cleveland), Mitja Vavpetič (Ljubljana) in Jasna Logar (D.N.), Stefano Chiurco (D.N.) in Anna Banco (TS), Vladimir Kosmina (D.N.) in Mirka Kovarčič (Sežana).

Šentjakobska konzulta o načrtu za superecsto

Rajonska konzulta za Sv. Jakob je zaprosila občinsko odborništvu za javna dela, naj po podrobno seznaniti z načrti za gradnjo velikih cestnih povezav v naši pokrajini. Prebivalstvo tega predela zanima predvsem načrt za super cesto, ki bo povezovala vzhodni Kras, ali natančneje Padriče, s sedmimi tržaškimi pomolom in ki se od otokadla predelov kot Sv. Jakob, Rocol in Magdalena. Glede tega namerava rajonska konzulta za Sv. Jakob prireditelj javno zborovanje za vse prebivalce okraj, ki se bodo na ta način lahko seznanili z omenjenimi načrti. Načrt naj bi ob tej priložnosti orisal eden od predstavnikov občine.

Jutri praznuje v Bazovici svoj 60. letnico

KARLO KALC (Picks)

Ob lepem jubileju mu čestitajo in mu kličejo vse na mnoga zdrava leta nečaka Albin, Milan in drugi sorodniki.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V GABROVCU

Ob 9. obletnici smrti očeta daruje Franc Černjava z ženo Viktorijo 5.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V BAZOVICI

Družine Grgič in Križmančič darujejo 5.000 lir.

V počastitev spomina pok. Sonje Čok por, Hrovatin daruje pekarna Marc iz Bazovice 3.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ SKEDNJA, S KOLONKOVCA IN OD SV. ANE

V počastitev spomina pok. Sonje Hrovatin daruje Drago Dolgan z družino 5.000 lir.

V počastitev spomina pok. Dore Dolgan daruje družina Brajkovič 3.000 lir. V isti nameni daruje M. L. 3.000 lir.

Družina Tavčar 2.000 lir, Stanko Bole 5.000 lir, Rodolfo Bufolini 3.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V KRIZU

Nino Pertot (Barkovlje) 1.000 lir, Alojz Sedmak 2.000 lir, ing. Franko Kosuta (Trst) 10.000 lir.

V spomin pok. strica Gušta Caharija daruje Albin Verginele 2.000 lir.

Nameste cvetja na grob strica Franca Sedmaka iz Maribora daruje Odon in Franko 4.000 lir.

Ob prvi obletnici smrti drage mame Ivanke Pegan iz Saleza daruje hči Zofka Sedmak 5.000 lir.

V počastitev spomina očeta Tatjana Šiškovici daruje Danica Colja 1.000 lir za SAG.

V počastitev spomina pok. Antona Šiškovici daruje Graziella Gregorici 2.000 lir za Kettejev kip.

V počastitev spomina Antona Šiškovici daruje družina Čebulec 5.000 lir za PD «I. Cankar». V isti nameni daruje Walter Brus 2.000 lir za RMV.

V spomin na Ivano Malalan daruje Mario Furlan 1.000 lir za popravo dvorane PD «Tabor».

V počastitev spomina pokojnega svaka Alda Ruziera daruje Bruno Gombac z družino iz Ljubljane 100 N din za šolo spomenik NOB v Cerknem.

V spomin na pok. borca Pepota in njegovega pok. očeta Ivana daruje mati in žena Viktorija Verša 5.000

IZREDEN JUBILEJ

Šestdeset let skupnega življenja Josipine in Ivana Kluna iz Boljunca

Šestdeset let skupnega življenja je veliko, zelo veliko. Tudi če bi bilo življenje lahko, vedno prijetno in brez težav in skrbi, bi tu in tam prišlo do neveselosti, saj pravijo, da se celo piskri na ognjišču med seboj trečijo. Kako bi ne prišlo do napetosti in «trčeni» med živimi bitji, med ljudmi. Toda druga življenjska resnica pravi, da je po spritu sprava še lepša, prijetnejša. Takšno je pač življenje: lepo, prijetno, včasih pa tudi težavno ali vsaj komaj znošno. In vendar zakoni ob določenih prilikah in jubilejih pozabijo na vse zle in hude dni v preteklosti in se spominjo le lepih, sončnih dni ko je vse teklo kot po olju.

Na takšen jubilej, ko se bodo oživljali le spomini na lepe dni, se pripravljata zakonca Josipina in Ivan Klun iz Boljunca, ki bosta jutri slavila šestdesetletnico njune poroke. Poročila sta se namreč 12. februarja 1913 v boljunski cerkvi.

Ivan Klun se je rodil v Boljuncu 7. junija 1888 v zavedni kmečki družini. Ljudsko šolo je dokončal v rojstni vasi in takoj se je oprijel dela, naj si bo na njeni kot v mlinu, najprej na Krmenki, pozneje ob Glinščici, kamor so se starši preselili. Po prvi svetovni vojni se je zaposlil v tovarni opeke. Skoraj vse življenje je preživel v rojstni vasi, razen za časa prve svetovne vojne, ko je moral služiti cesarja, a ne za dolgo, ker je že leta 1915 postal ujetnik na Karpatih ter preživel ujetništvo v raznih krajih Rusije. Po končani vojni se je srečno vrnil med svoje drage.

Njegova soproga Josipina je tudi domačka. Rodila se je 10. marca 1888 v zavedni družini Žerjal. Izšla se je v Boljuncu, nato se je takoj poprijela dela. Že v mladih letih je začela peti pod vodstvom Frana Venturina tako v bralnem pevskem društvu «France Prešeren», kot tudi v domačem cerkvenem pevskem zboru. Slavljenca se dobro spominja, kako so boljunski pevci pod vodstvom Venturina in ob spremljavi domače godbe peli slovensko maso v cerkvi, kakor tudi lepe manifestacije leta 1907 ob priliki razvilita društvene zastave.

Josipina se dobro spominja poroke z Ivanom. Bilo je na pustno nedeljo ob 6. uri zjutraj. Ko sta prišla novoporočena iz cerkve domov, je morala novica takoj pomagati materi v kuhinji in delati ves dan. Žerjalovi so imeli v najemu društveno gostilno in na pustno nedeljo je bilo mnogo gostov in seveda tudi veliko dela.

V zakonu je Josipina povila pet otrok, od katerih je živ samo še sin Drago. Kot zavedna Slovenka sta vzgojila svoje otroke v ljubezni do materinega jezika. Za časa NOB je cela družina pomagala in delala v korist našega naroda. Vsi trije sinovi so se borili proti nacišizmu. Sin Milan je v partizanih zbolel in zaradi posledic nekaj let po vojni umrl. Oskarja pa so kmalu po odhodu v partizane pogrešali in še danes ne vedo kako in kje je padel. Najmlajši, še živ, več sin Drago, je bil poslan v znani «Battaglione speciale» v Aquilo, ob razpadu fašistične Italije pa se je javil v partizane ter se boril v Prekomorski brigadi in se po osvoboditvi, leta 1947, srečno vrnil domov.

Slavljenca sta vedno prisotna pri

Založba

Narodne in študijske knjižnice v Trstu in Goriskem muzeju v Novi Gorici.

PRAVKAR IZŠLO!

190 STRANI - 800 LIR

tržaška knjigarna

TRST - Ul. sv. Frančiška 20

Telefon 61-792

vsaki vaški manifestaciji. Posebno Josipina je vedno vesela in kot dobra pevka še danes rada zapoje kakšno slovensko pesem in če je potreba, tudi zapleše, ker je kljub letom še vedno čila in zdrava.

Slavljenca sta člana domačega prosvetnega društva ter zvesta čitatelja našega dnevnika. Čestitkam vseh sorodnikov, prijateljev in vaščanov se pridružujemo tudi mi z željo, da bi preživela še dolgo skupnih in srečnih let.

MARIO MAGAJNA

SMRT ZAVEDNE LONJERKE SONJE ČOK - HROVATINOVE

Življenje posvečeno boju za našo svobodo in napredek

Sonje Hrovatinove, zavedne Slovenke, neumorne javne delavke in medvojne aktivistke, ni več.

Pokojna Sonja se je rodila v zavedni slovenski družini lonjerskih Čokov kot zadnja hčerka Karla in Marije. Že kot mlada dekle je okuša grenkoba ječ in preganjanja, saj jo je fašistična policija opegljala skupno z bratom Mirkom v internacijo samo zato, ker so bili pri njej doma Slovenci. Aretirali so ju kar v gostilni, ki jo je imel oče in nista imela časa niti toliko, da bi se poslovila od domačin. V internaciji v Lichy je ostala približno dve leti, nakar se je vrnila v rojstno vas, kjer ni ostala križem rok. Takoj na začetku se je priključila ilegalnemu delu in je priključila organizirati mladino. Kot pripadnica OF je kmalu postala mladinska sekretarica in je med najhujšimi nacistični terorjem priredila na svojem domu solo v slovensčini, katere se je udeleževalo kakih dvesto mladincev in mladnic iz vasi. Kljub temu, da so jo Nemci poznali in so jo stalno nadzorovali se ni ustrašila in je vztrajala v svojem delu ter je bila vedno med prvimi, če se je bilo treba potovati v nevarnost. Ob novem letu 1945 se je podala skrivaj z drugimi aktivisti na Kras k partizanom, Nemci so za akcijo zvedeli, pripravili zasedo, vendar jim ni uspelo uloviti in streti mladih fan-

tov in deklet, ki so z nestrpnostjo pričakovali svobode.

Kot pripadnica Osvobodilne fronte za tržaško ozemlje se je udeležila tudi Kočevskega zbora, kjer je zastopala svojo vas.

Po osvoboditvi se je položaj začel polagoma normalizirati, Sonja pa je še vedno čutila, da jo drugi potrebujejo in se ni umaknila v mirno domače življenje. Najprej je ostala v Kopru, kjer je bila v službi, nato pa se je po poroki z openskim rojakom in pripadnikom prekomorskih tankovskih brigad, vrnila v domači Lonjer, kjer je pomagala pri raznih prosvetnih in političnih organizacijah, kljub temu, da je morala skrbeti za družino in za trgovino, ki je nudila potrebno za obstoj.

Pred enajstimi leti je neutrudno Sonjo napadla huda bolezen, ki jo je priklenila na bolniško posteljo. Zaradi paralize je morala opustiti vse svoje delovanje, namesto po terenu se je morala potikati po bolnišnicah, kjer so ji zdravniki skušali vrniti zdravje, vendar zaman. Le svoji močni in uporni naravi se je morala zahvaliti da je kolikor toliko okrevala, da ni bilo vedno potrebno, da ji drugi strežejo in skrbijo zanjo. Bolezen jo je napadla prav v dobi, ko jo je dom najbolj potreboval, ko je bila v najlepših letih in je končno začela uživati sadove tistega, za kar se je vedno borila. Pokojnica se je vdala v usodo, saj se je zavedala, da je zelo težko ozdraviti in sprejela je živ-

čela v zdravju in zadovoljstvu.

Vaš sin Bruno iz Ljubljane z ženo Ivanko in hčerko Alenko! Čestitkam se pridružuje tudi Jože Češnovar.

Ob tako lepem družinskem jubileju želimo tudi mi zapisati slavljenca v posvetilo lepih besed, saj vemo, da prebira naš Primorski dnevnik. Res so že daleč leta, ko sta si Antonija in Anton obljubila zvestobo. Huda leta krize so bila takrat in življenje se je le s težavo vračalo v normalne tirnice. Toda veselo je tudi bilo, pa čeprav ni bilo avtomobilov. Zakonca se kaj rada spominjata, kako sta morala s svati pes v cerkev na Katinaro, nato pa se na «sprehode» do Bazovice, kjer je bilo poročno kosilo, in seveda speš peš domov.

Kljub temu, da jima življenje ni bilo poslano z rožicami sta živela složno in z marljivim delom preživljala sebe in otroke, Bruna in Marijo, ki sta ju vzgojila v zavedni in napredni Slovenca. Od zemlje se nista zlozila nikoli in še sedaj živita na kmetiji.

V hudih letih druge svetovne vojne sta se oba odvalila klicu narodnoosvobodilnega boja in delovala na terenu. V njuni hiši so borci in aktivisti vedno bili gostoljubno sprejeti in na varnem pred okupatorjem in izdajalci. Medtem, ko je sin Bruno odšel v partizane, je Marija, ki je bila še mlada, delovala doma kot kurirka in se kljub svoji mladosti ni ustrašila nobene nevarnosti.

Obema ob lepem jubileju kličemo tudi mi na dolga zdrava skupna leta.

Nameste cvetja na grob pok. Ane Prasel daruje Drago Slavec z družino 5.000 lir za PD «V. Vodnik» iz Doline.

Nameste cvetja na grob Mira Petarosa daruje Ljubica, Jadranka, Vojko, Alojša, Marino in Karlo 16.000 lir za športno društvo «Breg».

Nameste cvetja na grob pok. Sonje Čok por, Hrovatin daruje pekarna Marc iz Bazovice 5.000 lir za športno društvo «Zarja».

Ob priliki Prešernove proslave daruje Josip Kuret (Kudra) 10.000 lir za ricanjsko godbo, 5.000 lir za Prosvetno društvo «Slavec».

V spomin pokojnih staršev daruje Bazilija Pregarc 2.000 lir za Prosvetno društvo «Slavec».

Nameste cvetja na grob Katarine Šiškovici darujejo kolezi hčerke Tatjana 15.000 lir za «Dijaško matico».

Nameste cvetja na grob Katarine Malalan daruje Ivana Dolenc in Pepi Grzanič 5.000 lir za popravo prosvetnega doma na Opčinah.

Nameste cvetja na grob Mira Petarosa daruje Ljubica, Jadranka, Vojko, Alojša, Marino in Karlo 16.000 lir za športno društvo «Breg».

Nameste cvetja na grob pok. Sonje Čok por, Hrovatin daruje pekarna Marc iz Bazovice 5.000 lir za športno društvo «Zarja».

Ob priliki Prešernove proslave daruje Josip Kuret (Kudra) 10.000 lir za ricanjsko godbo, 5.000 lir za Prosvetno društvo «Slavec».

V spomin pokojnih staršev daruje Bazilija Pregarc 2.000 lir za Prosvetno društvo «Slavec».

Nameste cvetja na grob Katarine Šiškovici darujejo kolezi hčerke Tatjana 15.000 lir za «Dijaško matico».

Nameste cvetja na grob Katarine Malalan daruje Ivana Dolenc in Pepi Grzanič 5.000 lir za popravo prosvetnega doma na Opčinah.

Nameste cvetja na grob Mira Petarosa daruje Ljubica, Jadranka, Vojko, Alojša, Marino in Karlo 16.000 lir za športno društvo «Breg».

Nameste cvetja na grob pok. Sonje Čok por, Hrovatin daruje pek

Ob kulturnem prazniku

V svojem članku se ne nameravam lotiti kake daljše razprave o Prešernovem pomenu in zaslugah in ne želim ponavljati že izrečenih misli o njegovi veličini, kot je v navadi na raznih praznikih. Želim, zapisati le nekaj misli o umetnosti. Konec koncev je bil Prešeren umetnik in nam ni zapustil imperijev, ampak zvezek poezij. Med verzji, tudi on sam bolj zaživi, kot na odrin in v govorih, ki se ga spominjajo in ga postavljajo današnjim generacijam za vzor. Prešeren je pač tesno povezan z usodo umetnosti.

Kaj pa bomo mi v 20. stoletju z umetnostjo? Vsekakor nam ne bodo zasanjeni mladeniči s širokimi pentljami reševali sveta; saj ga niso nikoli. Vendar je tudi trditelj, ki jo dolgujemo romantiku Heglu, da je umetnostsi konec, preveč drastična. Sploh smo, ko govorimo o dokončnih posledicah, navadno prenapeti. Nodam sicer reči, da nam je treba izbrati srednjo pot. Prepričan pa sem, da nas lahko dobra knjiga ali slika še vedno vznemirjata. Po pravi bledosti in prazni televiziji oddaji si tudi želimo nekaj bolj zavozelane in zahtevnega. Sicer je res, da daje tehnika revolucija novo podoba našim miselnosti in našemu življenju nasploh: je pač nova sila. Ni pa nikjer zapisano, da nas bo rešila nevednost in duhovne zaspasnosti. Nasprotno, prav tehnika daje možnosti skrajno koncentrirane oblasti, na račun širokih, nesvojenosti množic. Poučen in osveščen človek jama širo s svobodo. Ne vem koliko se lahko zanesemo na avtomatizirano, televizijsko človeka.

Nerad sicer postavljam mihi, nerad izpogovornim besedo umetnik s prizvoikom vsigej. Meni je, kot da bi rekel obrtnik, mi zar. Vendar rajši sedimo v okusno opremljeni sobi, kot pa v koči, opremljeni s pločevinastimi zabojci. Rajši gledamo lepo in veselo oblačena dekleta, kot uniformirane ljudi. Sploh imamo rajši pisan svet, kot strogo preračunano montažo. V bistvu smo ljubitelji lepote, fantazije in nenačelnosti. Ne morda vse to umetnost?

No, če hočemo umetnost pokopati, bomo pokopali kako elitno umetnost, ki si mnogo predstavlja, a je v bistvu rahlega zdravlja. Piccasove slike pogojujejo brez dvoma naš okus, samo gledati moramo. Kako bi na primer pred sto leti sprejeli damico v mini krilo, pobavranim s pisanimi kvadrati? Danes se nam zdi nadvse ljubka stvar. Tudi kako pesem radi poslušamo in literaturo brez dvoma vpliva na sredstvo širokega občinstva.

Skratka, povedati sem hotel, da si bomo še naprej želeli fantazije, domislje, harmonije, se pravi umetnosti. Ne vem, če bomo kdaj zaneseno pristali na neke vrste tehnološki klobas. ACE MERMOLJA

Tudi v Sovodnjah počastili Prešerna

Tudi otroci sovodenjske osnovne šole so prejšnji četrtek proslavili Prešerna z recitacijami, filmom in petjem. Življenjski o našem največjem pesniku je podal učitelj Slavko Rebec, ki je prisotnim otrokom orisal trdo pot, ki jo je moral premagovati pesnik pri svojem ustvarjanju in pri uveljavljanju slovenske besede. Po učiteljevi govoru je sledil kulturni program, kjer so otroci recitali nekaj znanih Prešernovih poezij. Učitelj Rebec je tudi vrtil kratak film o Prešernu, medtem pa so proslavo zaključili s petjem, ko so vsi otroci skupno z učitelji zapeli »Zdravljico«.

Goriška sekcija SLOVENSKEGA GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA priredi predavanje o dopolnilnem davku IVA

jutri, 12. februarja 1973 ob 20.30 v sejni dvorani trgovske zbornice v UL Crispi 10, ki jo je ustanova blagovodna dati na razpolago. Predavala bo dr. STANKO OBLAK in RUDI JA. GODOC. Vabimo k udeležbi vse slovenske trgovce, gostilničarje, obrtnike in sploh vse operatje, ki se pri svojem delu srečujejo z novim davkom.

Kmalu obnovitev delovanja konzorcija za industrijsko cono?

Konzorcij za goriško industrijsko cono bo pričel delovati v kratkem. Ustanovili so ga že pred več kot letom dni pokrajina občina in nekatere druge ustanove. V tem konzorciju je tudi sovodenjska občina. Pred nekaj dnevi je bil na občini v Goricah sestanek zastopnikov zainteresiranih ustanov. Odbor industrijske cone jo upravljal vsa dela, ki bodo spadala v to cono, zlasti razne inšture. Na področju ob Trzaski cesti pri Standeržu so že zaradi vrsto tovarn še druge bodo nastale med Stan drem in Sovodnjami, ko bo dokon čana avtocesta, poleg nje pa tudi obmojne naprave. V Goricah krožijo vesti, da bo upravljenemu svetu in industrijske cone predsedoval bivši poslanec prof. Zucali, pristaja socialdemokratske stranke.

DELOVANJE KRAJEVNIH UPRAV

Tako na pokrajini kot na občini jutri razpravi o novih plačah osebja ustanov

Obe upravi bosta za zvišane plače porabili precej denarja. Sporazume so dosegli s sindikati - Kmalu razprava o letosnjih proračunih - Občinski odbor izrazil solidarnost s kovinarskimi delavci

V Goricah bosta jutri seji obeh najvažnejših, tukajšnjih izvoljenih svetov, t.j. pokrajinskega in občinskega v Goricah. Na seji občinskega sveta bodo nadaljevali z razpravo o organiku občinskega osebja. O tem vprašanju so razpravljali na prejšnji seji v ponedeljek in k besedi je prijavljenih še precej svetovalcev. Gre za obsežno preobrazbo staleža občinskih uslužbencev, za katero so se precej časa potegovali sindikati, tudi ob podpori stavk in sprevedov skozi mesto.

O istem vprašanju bodo razpravljali tudi v pokrajinskem svetu. Tudi tu bo govorila o novih plačah uslužbencev osrednjih uradov in drugih ustanov. Izvzeto je osebje psihiatrične bolnišnice, katerega stalež je bil urejen že pred letom in pol dni. Jutrišnja razprava za namo približno 250 ljudi. Z novimi plačami se bodo v glavnem približali onim pokrajinskim uprav v Vidnu in v Trstu. Povšane so bile zlasti plače slabše plačanih uslužbencev. Sindikati in skupščina uslužbencev so sporazum s pokrajinskim odborom podpisali. Ker je odbornik za osebje imel že nekaj stikov z načelniki skupin, je pričakovali, da se bo razprava zaključila že na jutrišnji seji.

Na dnevnem redu pokrajinske seje imajo tudi vrste točk, ki so se precej časa na dnevnem redu. Tako vrsto osnutkov resolucij, potrditev nekaterih odborovih sklepov, imenovanih v razne komisije. Ker imajo na vrsti v kratkem tudi odobritev letošnjega proračuna, pričakujejo, da bo imel pokrajinski svet več seji v februarju in marcu. Tudi goriški občinski odbor razpravi o letošnjem proračunu. Na seji, ki je bila v petek, so preučili tega važnega dokumenta skoro zaključili. Stvar bo kmalu gotova, nato jo bodo predlagali v odobritvi občinskemu svetu. Na eni izmed prihodnjih občinskih seji bodo razpravljali tudi o proračunu.

V DUHU VEČLETNE TRADICIJE

Uspela Prešernova proslava v goriškem Dijaškem domu

Gojenci so recitali vrsto pesmi Franceta Prešerna in drugih naših pesnikov

Naši dijaki so, v duhu dolgotrajne tradicije, priredili tudi letos v Dijaškem domu Prešernovo proslavo. To je za gojence naše vzgojne ustanove važna javna prireditelj, na kateri pokažejo to kar so se v prvem razdobju šolskega leta naučili. Poleg tega z nastopanjem na takih prireditvah javno pokažejo, da jih v Dijaškem domu vzgajajo v čistem slovenskem duhu. Nalogo povezovalca na letošnji proslavi si je prevzela dijakinja trgovske šole Elijana Bensa. Spregovorila je nekaj besed o pomenu Prešerna za naš Slovanstvo, posebno v zadnjem času, nato je spretno povezovala nastopajoče, ki so recitali tako Prešernove pesmi kot dela drugih slovenskih avtorjev.

Uvodoma je dijakinja Dolores Bensa recitala Lada Premruja »Za Prešernov dan«. Nekaj minut kasneje sta deklici Petra Terpin in Lučka Komjanc prinesli na oder Prešernovo sliko. S soplekom nageljnove rokah je nato gojenka Mirjam Gergolet lepo recitala »Na pesnik dr. France Prešeren«. Ana

Battoja in Livij Pahor sta recitala nekaj Prešernovih pesmi. Sledilo je predvajanje skriptičnih slik o življenju našega pesnika, Lilijana Semolič in Vladimir Predan sta recitala »Nuno in kanarček«, nato so nastopili tudi osnovnošolci: Elizabeta Marušič je recitala Gregorčičovo »Veseli pastir«, Igor Košuta Prešernovo »Apel in čevljar«, Lucijana Predan Gregorčičovo »Na bregu«, Miran Čotar Ljubke Šorli »Otroci pesniku Prešernu«.

Nastopili sta še Silvestra Marcolini in Klavdija Vižintin. Prva je recitala »Govor o mladosti«, druga »Vrbo«. Proslava se je zaključila z zborovsko recitacijo vedno aktualne Prešernove »Zdravljice«.

INAM je razpisal natečaj za 500 mest bolničarja in za 190 mest začetnega zdravnik. Prosilci bodo lahko predložili prošnje najkasneje do 2. marca 1973. Za podrobna pojasnila naj se zainteresirani obrne na pokrajinski urad INAM, Ulica V. Veneta 24 med uradnimi urami.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Nesreče na cestah opozarjajo na potrebo po previdnosti

Pri nesrečah na Goriškem je bilo vpletenih 13% tujih vozil in 343 tujih državljanov

Uprava javne varnosti v Novi Gorici je objavila te dni podatke o prometnih nesrečah na območju ajdovske, idrijske, novogoriške in toliminske občine. Podatki so zanimivi, ker obravnavajo tudi tujce, ki so bili vpleteni v prometnih nesrečah in pa najbolj nevarne prometne točke, zato posredujejo nekaj ugotovitev našim bralcem.

Predvsem moramo ugotoviti, da se število nesreč zaradi naraščajočega prometa veča vsako leto. Lani je bilo v vseh štirih občinah skupaj 1485 hujših nesreč, pri katerih je izgubilo življenje 35 ljudi. Nesreč je bilo 66 več kot leto prej, mrtvih pa ravno toliko. V nesrečah je bilo tudi 245 ljudi hujše ranjenih.

Pri vseh nesrečah je bilo vpletenih 13 odstotkov tujih vozil in 343 tujih državljanov. Gre predvsem za italijanske državljane iz bližnjega območnega območja. Ta ugotovitev je važna, ker po eni strani kaže, da je precej razvit tudi promet s tujimi vozili, po drugi strani pa tudi opozarja na nujno večjo previdnost tujcev. Dejstvo je, da so ceste v vseh štirih občinah razmeroma slabe. Narejene so bile v pogojih, ki so bili v prometnem po-

gledu manj zahtevni, Italijanski državljani pa navajeni vožnje po boljših cestah tega ne upoštevajo dovolj. Zato včasih vozijo prenašlo, ne upoštevajo dovolj opozoril, ki opozarjajo na nevarne cestne odseke. In včasih so tudi morda pre malo disciplinirani na cestah, kar je pogost razlog za nesreče.

Naše oblasti ne zahtevajo kakor na primer italijanske potrdilo o zavarovanju vozil proti tretjim osebam, zato nastajajo v zvezi s tujimi državljani po nesrečah mnoge pravne nepriljetnosti. Obласти na obeh straneh meje pa so se dogovorile, da poškodovance v prometu prepeljejo v bolnišnice, na teden, ko der kodor so doma.

Posebej velja opozoriti na črne točke na cestah. Ena takih črnih točk je dobrih 8 km dolgo cestnišek med Kravaridom in Ročicem. Gre za odsek ceste, ob katerem je dolg lipov drevedlo. Na tem odseku se je lani priredilo skupaj 38 nesreč, ki so terjale dve smrtni žrtvi in 12 hudih poškodb.

Opaziti so se vozilki zaleteli v lipovo, zato se pojavljajo vse večje zahteve, da bi posekali lipov drevedlo vsaj tam, kjer je nevarnost za nesreče najhujša, 1971. leta pa je

zastopnikom sindikatov zagotovili funkcionalni Zdrženja veleposestnikov. Prihodnji sestanek bo čez teden dni, 19. februarja. Sindikati Federbraccianti - CGIL, FISBA - CISL in UISBA - UIL so že sedaj napovedali oster boj kršitvi sprejetih obvez in s tem v zvezi tudi razne stavke, če se stvari ne uredijo takoj.

● Goriška sekcija Zdrženja za zaščito živali obvešča, da imajo »pri Sinterju« v Ulici degli Scogli 38 psico pasme nemški brak. Lastnik naj se javi na omenjenem naslovu.

NITI SPOMENIŠKO VARSTVO JE NI MOGLO REŠITI

Podrli so Brunettijevo vilo: z njo je izginila na Solkanski cesti še ena sled starih časov

Ob obratu stoletja je bila zgradba zanimiva »zaradi čudovitega bogastva štukatur, fresk in slik ter veličastnega parka« - Uničila jo je prva vojna

Prejšnje dni je bager porušil znano Brunettijevo vilo na Solkanski cesti in s tem napravil konec ugibanjem glede njene nadaljnje usode. Zgradba z zemljiščem je bila svočast sestavni del obsežnega premoženja, ki se je razprostiralo ob Solkanske ceste do nekdanje UL Bariera. Bolj kot po razsežnosti je bila nepremičnina znana po zgradbi, ki jo so priletnejši meščani poznali pod imenom Samotna vila. Ta zvezek se je je prijel zaradi miru, ki je vladal v parku.

Poslopje je kupil Štefan Rogelja ter si bo na parceli zgradil novo hišo. Tako bo na področju dveh starih vil in neke pristave na tem

področju, ki so jih podrli v zadnjih letih, zrasla v kratkem času še tretja vila ob Solkanski cesti, ki bo - kakor ostali dve - oblikovana sodobno, na preteklost pa nas bodo spominjala košata drevesa, ki so jih ohranili.

Brunettijeva vila je ob obratu stoletja sodila med najlepše v našem mestu, in zlasti na Solkanski cesti. Nismo mogli zbrati dokazov, če je resnična govorica, da je v njej stanovala tudi Marija Tereza. Zelo gotovo pa je, da so se v tej zgradbi shajali avstrijski plemiči, ki so prihajali na počitnice v Gorico.

O njej je Giuseppe Le Lievre zapisal v svoji knjigi posvečeni opisu najlepših goriških vil in ki je izšla leta 1900, naslednje besede: »Resnično plemenitski lahko imenujemo vili inž. Brunettija in grofa Ceconija, zaradi umetniškega okusa, čudovitega bogastva štukatur, fresk in slik ter veličastnega parka«.

Poslopje je utrpelo hudo škodo med prvo svetovno vojno in ga lastniki niso več obnovili na takšen način, da bi pridobil svoj nekdanji sijaj. Vanj so se kmalu vselili karabinjerji, služilo je raznim vojskam in tudi vse do nedavnega je bila v njem karabinjerska postaja severne četrti.

Zadnja leta so krožile govorice, da je zaščitilo zgradbo spomeniško varstvo, vendar se ni nihče odločil kupiti zgradbo, ki je razpadala in ki je bila zgrajena nefunkcionalno za naše čase. Tako je bager odpravil še eno, morda zadnjo pomembno sled stare Avstrije v tem delu mesta.

Celno trčenje dveh avtomobilov

V UL Oberdan v Beglanu je včeraj prišlo do prometne nesreče, pri kateri sta čelno trčila dva avtomobila. Verjetno zaradi mokrega cestišča se je voznik opila 38-letni železnikar Benito Del Vecchi premaknil na sredino ceste in tako čelno trčil v drugi opila, v katerem sta se vozila 30-letni delavec Silvano Giacuzzo iz Tržica in njegova žena, 29-letna Dina. V bolnišnici so pripeljali samo žensko, ki je imela lažji možganski pretres, zaradi katerega se bo zdravila sedem dni.

KAJ SNUJEJO PROTIFAŠISTI NA PEČI

USTANOVITEV SEKCIJE ANPI IN POSTAVITEV SPOMENIKA PADLIM

Oskar Malič želi, da bi tudi mlada generacija vedela, kako so se Pečani obnašali ob veliki zgodovinski prelomnici

Čeprav se mu je mudilo razne stvari, je Oskar Malič s Peči vendarle našel nekaj trenutkov za pogovor o nameri, da bi tudi na Peči ustanovili sekcijo ANPI. »Partizani in vsi protifašisti na Peči smo hitro prislunili predloženju pokrajinske federacije ANPI za ustanavljanje sekcij. Pri nas je protifašistični duh vedno živ in poskrbeti moramo za njegovo prenašanje na mlado generacijo, ki je bolj malo seznanjena z našim bojem in zakaj smo ga začeli«, je Malič ves zavzet pojasnjeval pobudo, ki jo bodo morali speljati do kraja, kakor se to dogaja tudi po drugih vaseh.

Ob tej priložnosti je povedal, da je tudi pri njih zelo občutena želja po postavitvi spomenika padlim v narodnoosvobodilnem boju.

Peč je po številu prebivalstva majhna vas, vendar je padlo v narodnoosvobodilnem boju šest oseb, drugi pa so bili preganjani in zaprti.

Odkar je občinska uprava v Sovodnjah zasula kal sredi vasi, je ustvarila zelo lep prostor, kjer bi po besedah Oskarja Maliča postavili partizanski spomenik. »Naj tudi obeležje dokazuje, kako odločno in množično smo se pridružili narodnoosvobodilnemu gibanju, da bodo tudi mlajši ljudje in znanjci znali ceniti prispevek vaštanov ob pomembni zgodovinski prelomnici«, je zaključil svojo misel.

Kmetovalci iz Standerža so imeli občni zbor

Drustvo neposrednih obdelovalcev zemlje v Standeržu, ki je bilo nekoč samostojno, sedaj pa je vključeno v Zvezo bonomijancev v Gorici, je imelo prejšnji teden svoj letni občni zbor.

Prejšnji občni je podal poročilo o delovanju društva v lanskem letu in predsednik je poudaril predvsem kritično stanje domačih kmetovalcev zaradi stalnih razlavljanj kmečke zemlje. Delegacija je bila zato lani tudi pri deželnem odborniku Masuttu, pri katerem so zahtevali, naj ne izvajajo razlavljanj po zakonu 865 za stanovanjske gradnje, ampak naj odkupujejo zemljišča v ta namen na osnovi ponudbe in poprašenja, se pravi z neposrednim poizvajanjem s prizadetimi kmeti za odkupno ceno.

Po poročilih in debati so dali razrešeno starem odboru in sledile so volitve novega odbora, v katerega so v glavnem potrdili dosedanje odbornike. Izvoljeni so bili: Cvetko Brajnik, Dušan Brajnik, Rudi Budal, Emil Cingerli, Stano Cingerli, Savo Hoban, Jožef Pavletič, Emil Pavlin, Danilo Pavlin, Vladimir Zavadlav, Viljem Zavadlav. Za preglednice računov so bili izvoljeni: Alojz Hoban, Rajmund Zavadlav in Rudi Zavadlav. Odborniška mesta si bodo porazdelili na prvi seji novega odbora.

V prireditvi novogoriškega Primorskega dramskega gledališča

Goriška srečanja »malih odrov« 1973

Srečanje bo v dveh krogih od 16. do 19. t. m. ter od 23. do 27. t. m. - Za uvod bo v četrtek, 15. t. m., PDG uprizorilo premiero Prešernovega »Krstja pri Savici«

Novogoriško Primorsko dramsko gledališče prireja v tem mesecu drugo »Goriška srečanja malih odrov« 1973. S prirejanjem treh srečanj ponujajo tisti prostor v feštivalskih in podobnih prireditvah, brez katerega najbrž ne bi imeli istočasnega, pa tudi celovitega pregleda, čez delovanje tako imenovanih »malih odrov« pri poklicnih, polpoklicnih in tudi kvantitativno slovenskih amaterskih gledališčih. To delovanje pa je za sodobno gledališko snovanje izredno pomembno, saj dopolnjuje delovanje rednih odrov z deli, ki bi sicer le bolj poredkoma prihajala na repertoarje, ki pa najbolj izrazito odkrivajo nove smeri in nove prielike gledališkega obravnavanja problemov in stisk današnje družbe.

Toda Primorsko dramsko gledališče je okvir tega srečanja še razširilo s tem, da je v program vključilo tudi po eno ali več diskusijskih tve, ki naj bi osvetlile odnos do vrste problemov, ki se danes postavljajo pred gledališče oziroma pred njegovo vlogo v današnji kulturni, socialni in družbeni stvarnosti sploh. Kajti vedno bolj se utrjuje spoznanje, gledališče ne more in ne sme ostajati domena ožjega kroga ljubiteljev, temveč da se mora integrirati z okoljem, z družbo v kateri in za katero obstaja in deluje. Tako bo prav tema letošnjega srečanja izredno zanimiva in aktualna: »Delavce-kultura, srečanja in razprave«.

Gre za problem, s katerim se očitno srečuje tudi naša tržaško Slatinska slovensko gledališče, ki se ni našlo poti do delavskega sveta, ker to očito tudi ni tako lahko. Letošnja »Goriška srečanja malih odrov« bodo potekala v dveh krogih, pred začetkom prvega kroga pa bo v četrtek, 15. t. m. ob 19.30 Primorsko dramsko gledališče uprizorilo Prešernovo »Krstja pri Savici«. Gre za premiero, ki jo uprizorjuje, s katero bo PDG najbolj primerno in pomembno postavilo letošnji slovenski kulturni praznik.

V programu prvega kroga srečanj so naslednje predstave: petek, 16.2. ob 19.30 - SNG Drama Maribor, F. Forstnerič »Pija in Kurenti«; sobota, 17.2. ob 19.30 - SNG Drama Ljubljana, R. Dubillard »Najine lastovske«; nedelja, 18.2. ob 16. uri - AGR-FTV Ljubljana, P. Weiss »Pesem o luzitanskem strašilu«; nedelja, 18.2. ob 19.30 - SLG Celje, S. Rozman »Zvonovci«; ponedeljek, 19.2. ob 19.30 - Mestno gledališče ljubljansko, D. Jovanović »Življenje podeselskih plebojev po II. svetovni vojni ali Tuje hočemo - svojega ne damos«.

Drugi krog srečanja se bo začel po štiridnevem predledku po naslednjem programu: petek, 16.2. ob 19.30 - SNG Drama Maribor, F. Forstnerič »Pija in Kurenti«; sobota, 17.2. ob 19.30 - SNG Drama Ljubljana, R. Dubillard »Najine lastovske«; nedelja, 18.2. ob 16. uri - AGR-FTV Ljubljana, P. Weiss »Pesem o luzitanskem strašilu«; nedelja, 18.2. ob 19.30 - SLG Celje, S. Rozman »Zvonovci«; ponedeljek, 19.2. ob 19.30 - Mestno gledališče ljubljansko, D. Jovanović »Življenje podeselskih plebojev po II. svetovni vojni ali Tuje hočemo - svojega ne damos«.

Drugi krog srečanja se bo začel po štiridnevem predledku po naslednjem programu:

petek, 23.2. ob 19.30 - Teatar IVD Zagreb, R. Queneau »Stine taje«;

petek, 23.2. ob 21 uri - Gledališče Pekarna Ljubljana, sumerski ep »Gilgameš«; sobota, 24.2. ob 19.30 - Gledališče GLEJ Ljubljana, R. Seligo »Kdar skak-tisti lapa«;

nedelja, 25.2. ob 10.30 - pogovor »Delavce-kultura, srečanja in razprave«; nedelja, 25.2. ob 19.30 - Primorsko dramsko gledališče, L. Lužan »Zaščitna maska«;

ponedeljek, 26.2. ob 19.30 - SSG Trst, A. Whitehead »Alpho Betas«; torek, 27.2. ob 19.30 - Gledališče GLEJ Ljubljana, Jesi Sedlbauer »Limes«.

j. k.

OKRAJNO SODIŠČE V GORICI

Zakonca obsojena, ker nista pravočasno napovedala stečaja

Ni šlo za izredno, ampak za normalno prodajo v trgovini Moncaro - 400.000 lir globe zaradi čokoladnih bombonov

Goriški okrajni sodnik dr. Ballarini je na zadnjem zasedanju obravnaval vrsto prestopkov trgovskega značaja. Med drugimi je bila zadeva zakoncev 52-letnega Cornelia Breganta in njegove žene, 51-letne Elvire Freschini, oba iz Gorice, ki sta bila obtožena, da sta poslabšala finančni položaj svojega podjetja v stečaju s tem, da nista pravočasno zaprosila pristojne organe za stečaj; dejansko je sodišče proglasilo stečaj njunega podjetja, trgovino z gospodinjstskimi električnimi stroji v Gorici, UL XXIV, maja št. 15 šle 22. junija 1971.

Priložene dokumentacije je razvidno, da sta zakonca imela najprej trgovino v Ločniku, kjer je bila njuna tudi plesna dvorana »Corallo«. Ko sta se preselila v Gorico, sta s prevelikim lokalom za katerega sta plačevala 75.000 lir mesečne najemnine in z drugimi velikimi stroški, ki so ostali tudi kadar je zstala trgovina z gospodinjstskimi stroji, zašla v dolgovalo, ter ni zadostovala niti prodaja nekaterih nepremičnin v Ločniku. Vedno sta je zasilo krpala največje dolgovalo. Tako je moralo njuno priti do stečaja, ko je bilo že pozno.

Ob upoštevanju vseh okoliščin je sodnik obsodil oba obtožena na 4 mesece zapora ter na prepoved opravljanja trgovskih poslov in vodilnih funkcij za dobo dveh let. Pri razpravi je bila prisotna samo žena, ker je mož v Venezueli, kamor je šel iskat zaposlitve, Brnil ju je odv. G.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

priredi danes, 11. t. m. ob 16.30

OSREDNJO PREŠERNOVO PROSLAVO

V PROSVETNI DVORANI V GORICI, VERDIJEV KORZO 13

S P O R E D :

Uvodna beseda: ACE MERMOLJA

Sodelujejo:

Mladinski krožek Gorica

Klavirski trio šole Glasbene matice: Pavel Kodrič, Črtomir Šiško, iz Litz Kodrič.

Pevski zbor »Oton Župančič« iz Standerža, Komorni zbor Nova Gorica.

VLJUJNO VABLJENI

Kino

Gorica

VERDI 15.00-22.00 »Pomi d'ottone manici di scopa«. Barvna risanka. CORSO 14.30-22.00 »Corvo Rosso non avrai il mio scalpo«. R. Redford in D. Bolton. Barvni film. CENTRALE 15.00-21.30 »L'Allegria brigata di Tom e Jerry«. Barvna risanka. MODERNISSIMO 15.15-22.00 »I corpi presentano tracce di violenza carnale«. T. Aumont in S. Kendall. Barvni film, mladini pod 18. letom prepovedan. VITTORIA 15.00-22.00 »Cristiana monaca indemoniata«. M. Konopka in T. Achilli. Barvni film, mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič

AZZURRO 14.00 »Mio caro assassino«. Barvni film. EXCELSIOR 14.00 »Torino nera«. Barvni film. PRINCIPE 14.00 »Maria Stuarda regina di Scozia«. MARCELLIANA 14.30 »Il pianeta delle scimmie«. Barvni film. SAN MICHELE 14.00 »Le avventure di Peter Pan«. Barvna risanka.

Nova Gorica

SOCA »Okusi Drakulovo krimi, ameriški barvni film ob 16.00, 18.00 in 20.00. SVOBODA »Valter brani Sarajevo«, jugoslovanski barvni film ob 16.00, 18.00 in 20.00. DESKLE »Jaz žena«, danski barvni film ob 17.00 in 19.00. RENČE »Smrtonosna pista«, ameriški barvni film ob 15.00 in 19.00. PRACINA Prosto. SEMPAS Prosto. KANAL »Pregršni vikar«, švedski barvni film ob 16.00 in 20.00.

DEZURNA LEKARNA V GORICI Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna »Alessani, U. Carducci 88, tel. 22-68.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Al Redentore, U. Rosselli, tel. 72-940.

DEZURNI ZDRAVNIKI V Gorici, Sovodnjah in Števerjanu sta danes dežurna dr. Giovanni Belli, U. Arcivescovato 11, tel. 5330 in dr. Stanislav Perazzi, U. Dante 10, tel. 51-10.

Za Krmin in okolico je danes dežuren dr. Pagnutti.

Rojstva, smrti in poroke ROJSTVA: Michele Franz, Franciska Marussi, Chiara Candussi. SMRTI: upokojenka 83-letna Carmela Glubič, gospodinja 76-letna Ana Marija Selj.

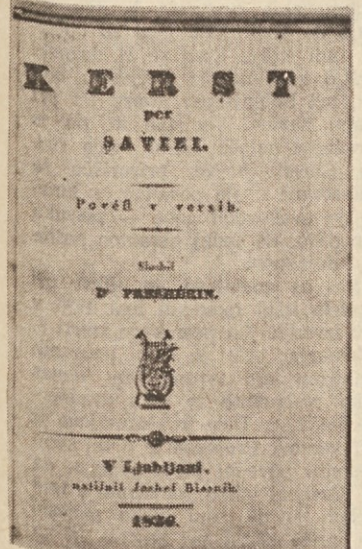
OKLIC: lekarnar Marija Koršič in agronom Daniel Čotar, uradnica Silvana Fattoreto in uradnik Paolo Buai, bolničarka Claudia Drago in tehničar izvedenec Antonio Taroni, gospodinja Marisa Bressan in delavec Roberto Mian, prodajalka Lionella Zanuttin, in natakard Gerardo Chiesolotto, gospodinja Emma Berthold in delavec Vittorio Grassetti, delavica Delia Maria Cabas in mizar Corrado Giovanni Spagnoli, uradnica Licia Trovi in prodajalec Bruno Matežič, prodajalka Fiorenza Gorup in šofer Boris Roje, uradnica

OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU

Nastanek in vsebina
«Krst pri Savici»

Lansko leto je bil «Krst pri Savici» preveden v italijanski jezik. Ob tej priložnosti se je mnogo pisalo in govorilo o tej znameniti in najlepši tovrstni slovenski pesnitvi. Razni predavatelji in kritiki so se oglašili in vsak po svoje opisovali lepoto in veličino te Prešernove umetnine. Toda v vsem tem prikazovanju «Krstu» so vsi ti razlagatelji pozabili na dejstvo, da velik del našega preprostega ljudstva ne pozna vsebine te pesnitve, ter so, kot se premorekrat dogaja, govorili in pisali le za omejeno družbo izobražencev. Zato se mi zdi potrebno, da se čeprav v preprosti obliki, nekoliko razložim, kaj nam je Prešeren povedal v «Krstu», in zakaj in kdaj ga je napisal. Kajti kot je vsaka Prešernova pesem povezana s kakim dogodkom njegovega življenja, je tudi «Krst» vzklil iz pretresljivega doživljanja ob prijateljevi smrti.

Poleti, 6. julija leta 1835 je utonil med kopanjem v Savi Matija Čop, velik Prešernov prijatelj.

Prva notranja stran prve izdaje «Krst pri Savici»

Velik učencjak, zlasti na slovesnem in jezikovnem področju. Smrt draga prijatelja, ki je bil prijatelj našega pesnika tako pretresla, da ni mogel nikakor preobvladati tega hudega udara. Da bi si vsaj nekoliko ohladil bolečino, ki mu jo je prizadel ta nesreča, je začel se tisto jesen pisati pesnitev mrtvem prijatelju v spomin. Delo je dokončal konec zime naslednjega leta, ter ga izdal v posebni knjižnici okrog velike noči 1836.

Na čelo je postavil posvetilni sonet, v katerem pove, da je spisal «Krst» kot tolažilo za bolečino, ki jo je doživel ob izgubi draga prijatelja. Dalje ugotavlja, da prava sreča na zemlji ni, da se mora človek marsikomu odpovedati ter pokopati želje in načrte zemeljskega življenja in sreče.

Uvod h Krstu je močan opis junaka, ki je zadnjega krsta krstila branilec stare poganjske vere proti silo in orožjem prodirajočim krščanskim osvajačem. Črtomir, poveljnik te junake čete, se zateče v Ajdovski grad ali utrbo blizu Bohinjskega jezera, kjer se obupno brani mnogo številnejšemu sovražniku. Toda po šestih mesecih Črtomiru in njegovim znanjaki hrane, zato jim Črtomir v lepih, bodrilnih besedah, razodene obupno stanje ter jih pozove, da se tisto noč izvedejo držen izpad iz oblegane trdnjave, ker «temna je noč in stresa grom oblakov», in v takih ugodnih razmerah jim bo lahko doseči bližnji gozd in — svobodo.

«Če pa nam smrt naklonijo
[bogni
manj strašna noč je v črne
zemlje krili
kot so pod svetlim soncem
[sušni dnovi.

Vsi junaki se mu pridružijo ter planejo iz trdnjave. Toda tudi sovražnik se je pripravil na odločilni napad, ter je mislil izenačiti utrjeno in izčrpano krdo junakov branilcev. In tako sta nasprotnika silovito trčila drug v drugega, da se je vnel «ne boj, ampak mesarsko klanje». Toda v tem neenakem boju so padli vsi Črtomirovi tovariši. Rešil se je čudežno samo Črtomir. In zastoj išče drugo jutro po bitki «njega, Črtomira, ki kriv moritve je velike».

V Krstu nam Prešeren na res prelep način opiše zakaj si je Črtomir tako vroče želel rešitve iz oblegane trdnjave. Po onem usodnem boju se je zatekel k Bohinjskemu jezeru in tam «naslonjen na svoj meč krvavi» razmišljal svojo nesrečno usodo. V tem obupu si hoče vzeti življenje, a spomin na ljubljeno Bogomilko ga reši tega dejanja. Iz te duševne stiske ga zdrami ribič, ki ga opozori, da naj se preveč ne izpostavlja na vidnem kraju, ker da ga kristjani povsod iščejo. Zato ga prepelje na nasprotno stran jezera ter ga sprejme in skriva blizu slapa Savice. Črtomir naprosi ribiča, da gre na blejski otok, k svecniku, očetu lepe Bogomile, da bi mu prinesel nekaj zlata, ki ga je tam spravil preden je odšel v boj. Tudi mu naroči, naj poizve kako je z Bogomilko, če je še živa itd. Čakal ga bo pri slapu Savice.

«Slap drugo jutro mu grmi
[v ušesa
in Črtomir kot preroven opazuje divjo silo vode, ki drvi s silno močjo v dolino, kjer se počasi umiri. Tako, si misli, je tudi z mladim človekom, ki se začne, a se pozneje ustavi in umiri. Če tega razmišljanja ga prebudi prihod ljudi in zelo je vesel,

ko vidi prijaznega ribiča, a za njim stopa mož, v katerem Črtomir spozna krščanskega duhovnika in

«po meč bi desna se bila
[stegnila,
v tej priči se prikaže
[Bogomila.

Srečen jo radostno objame, toda ona se počasi izvije iz objema ter mu v «trdem, ali vendar milem glasu» razodene, da je medtem, ko se je on bojeval, ona pokristjanila in tudi vsi preostali so sprejeli novo vero. Ker pravi Bog se kliče Bog ljubljene, da je ustvaril nebesa, kjer se bodo združili vsi oni, ki se ljubijo na tem svetu. Toda misel, da on ni meč tistim, ki so sprejeli pravo vero, jo je grenila. Zato je z molitvijo prosila Marijo zanj in njegova res čudežna rešitev iz boja je priča, da je bila njena molitev uslišana. Zato ga prosi, da naj tudi on sprejme novo vero. Črtomir ji ugovarja, da vera, v katero imenu je bilo ubiti toliko njegovih tovaršev, ne more biti vera ljubljene in sprave. Toda duhovnik, ki je bil svoječasn tudi sam poganjski svecnik, pravi, da Valjuno in njegovi delajo «po svoji slepi volji in ne po božji postavi». Po teh poslušnih je Črtomir pripravljeno sprejeti novo vero, ker je to že storila Bogomila, in je tudi pripravljen se krstiti, v velikem hrepenjenju in upanju, da se bo potem lahko združil z njo v zakon. A Bogomila mu razodene, da se je zaobljubila Mariji in se odpovedala zakonu za njegovo rešitev iz boja. In zato

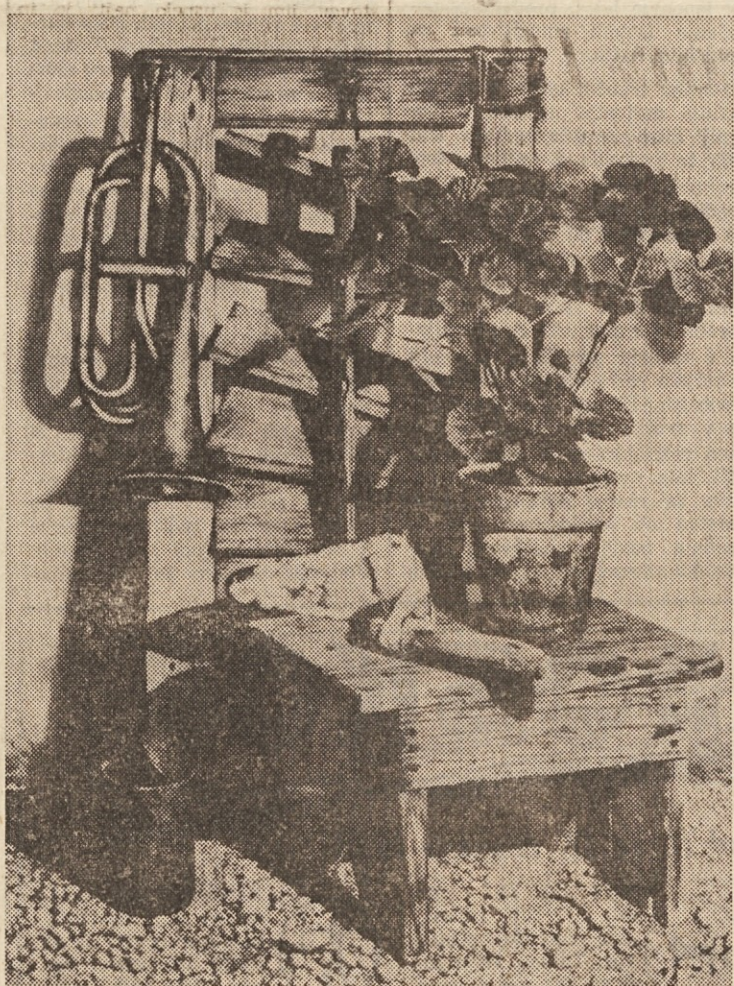
«ne smem postati jaz nevesta
[troja

Tudi duhovnik podpre Bogomilino odločitev ter pravi, da tudi njemu, ki je nekdo, kot Črtomir preganjal kristjane, ni dano uživati tuzemske sreče ter ga nagovarja, da naj postane krščanski duhovnik.

Po teh besedah se Črtomir razhudi na Bogomilo in na svojo nesrečno usodo, ki mu ni dala uživati sladkosti ljubljene, ne zakonske sreče, ne zmag nad sovražnikom. Bogomila mu zagotavlja zvestobo svoje ljubljene, toda obljube dane Mariji ne more in ne sme prelomiti. Tudi ona ga sedaj prosi, naj se da krstiti in da naj postane duhovnik. Ko Črtomir uvi-

LADO PREMUR

(Nadaljevanje na 6. strani)

Livio Možina — «Tihotij (ojl)»

revije

SUDOBNOŠT 2

Februarska številka revije Sodobnost, je v znamenju slovenskega kulturnega praznika, t. j. Prešernove obletnice. Vsaj tako nam dasta misliti prva dva članka: Josip Vidmar (predsednik SAZU) piše o Prešernovi liriki in o glavnih motivih te lirike, Ciril Zlobec (glavni urednik revije) ugotavlja, v članku «Utrujenost, maleduše, razočaranje», da v našem kulturnem prostoru ni vse tako, kot si želimo in zaključuje spis s temi besedami: «Pričujoči zapis hoče biti samo spodbuda za misel, le nekaj smo — kljub uspehom — vendarle zamarni, pozabili, v našem, kar je bilo pri nas že razvito, zaostali. Po nepotrebnem. Sledijo pesmi Janeza Menarta, ki se nam končno predstavljajo v novi poeziji. Pavle Zidar objavlja roman, ki je himna o vzponu ljubljene in zgodba o njenem balnem padcu, v obeh skrajnostih pa resnica življenja. Delo ob izhajalo v nadaljevanjih. Priznani tržaški pesnik Marko Kravos objavlja domisel in sveč kel smi «Paberk». «Prekleti Baudelaire» je naslov študije Jožeta Javorška, ki obravnava velikega francoskega genija. Študija je silno zanimiva. V reviji sodelujejo, s študijami in literarnimi prispevki pa tudi kritiki, še: Janko Kos, M. Trsar, Mart Ogen, Ma-

teviž Hace, M. Zlobec, Borut Trekman, Marjan Dolgan in Malina Schmidt. Vsekarer številka Sodobnosti, ki po vsebini upravljuje sloves najzanimivejše slovenske literarne revije.

MARIJ ČUK

DAN 1.

Obeti se uresničujejo, pred nam je prva številka tretjega letnika, ki na prvi pogled nudi «le barva» naslovno stran, ki sama na sebi reče ne bi bila velika korak naprej. Poleg kulturnega skoka likovne opreme pa je treba upoštevati še pomembnejši skok v razširjenosti revije, ki je bila zagotovljena s podelitvijo Dneva vsem naročnikom Primorskega dnevnika.

Članek je v tej številki nekoliko manj kot sicer, zato je tudi toliko bolj očito, kako postranski pomena so razne sheme v primeri s kvaliteto vsebine. Tokrat nosita «težo» mesečnika v glavnem dva članka, iz kroga mlajših sodelavcev. Spetitev pogovor z napredno znanstvenico Luro Chitti o pustošenju v Vietnamu in zapis Nadi Kršćak «Eva na Krasu». Tema moramo seveda priti šteti še ostale, uvodna voščila za novo leto, Potrčevu novelo Pogreb, barvno poročilo z Dneva emigranta v Čedadu in še vse ostale rubrike na katere smo se navadili in katerim sta tokrat dodani še

dve pestri strani misli, anekdot in lirike. Spetitev članek daje tej številki tisto širše obzorje, ki ne sme manjkati niti listu, ki se naslanja na tako ozko področje, kakršno je naše. Je bil Vietnam «preizkusna vojna» kakršna je bila španska? Lahko spet pozabimo strahoto in človeških strojev, ki so se nam razodeli, tudi če smo mižali? Kdo je na vrsti sedaj?

«Eva in Kras» pa daje vsebinsi nove obrise in kakovost. S tem dobiva Dan svoj značaj, ki nima več kaj iskati ali zavidati običajnim italijanskim ženskimi ali družinskimi revijami, iz preproste razloga, ker je boljši in bolj nas. To je prodor v osebnost svet posameznika, a ne katerega čenega junaka mednarodnega svetovljanstva, temveč enega od nas, z našimi problemi. Namesto že nesodobnega tradicionalnega profesionalnega pisanja išče avtorica ljudi, da sami svobodno govorijo o sebi in iz njihovih mnenj se nam sestavlja slika, ki ne more biti popolna, a je brez dvoma zanimiva in živa.

Glosa, ki sledi, je primer ravno nasprotnega načina pisanja. Največ sproščeno podaja zelo osebnostni pogled, tekoče, a neuteleljeno. Čim večji in bolj zapleteni so pojmi katerih se dotakne, tem bolj pride do izraza površnost prijema.

GALEB 4

Tudi mladinska revija Galeb ni mogla in smela mimo slovenskega

kulturnega praznika — obletnice dneva Prešernove smrti. V počastitev našega velikega pesnika je objavila odlomek iz «Romana o Prešernu» Ilike Vaštetove. Gotovo bi se dalo ob tem velikem prazniku objaviti še kaj izvirnega in otrokom bolj razumljivega.

Lojze Abram je s primernim sestavkom seznanil male bralce z bitko pri Spodnji Stubi, v okviru priprave za proslavljanje 400-letnice slovensko — hrvaškega kmečkega upora. Lepa je tudi priobčena slika, ki lahko ustvari v otroški domišljiji resnično podobo upora.

Solarji so bili s svojimi dopisi tokrat spet pridni in njihove drobne umotvore človek najraje prebira, saj pišejo o vsem mogočem, o bralnih značajih, o domači vaši, o gledališču, o odmoru v razredu, o božiču in še o marsičem. Ostalo gradivo je bolj ali manj ustaljeno z bogatimi ilustracijami, prozimi sestavki in pesmi. Karistna je rubrika o športu, v kateri piše Mario Šušteršič o igrah na snegu, Ivan Furlanič pa predstavlja športnike leta 1972 Sonjo Milčičev.

Ker bo Galeb prihodnje leto slavil 20-letnico svojega izhajanja, je uredništvo že sedaj razpisalo običajni natečaj za osnutek novega letnika, katerega posebnost pa mora biti v tem, da bo odražala prav ta pomemben jubilej naše mladinske revije.

J. K.

ŠESTI ABONMAJSKI KONCERT GLASBENE MATICE

Akademski ženski komorni zbor
«Collegium musicum» iz Beograda

Zborovodja Darinka Matić-Marović - Svetovni sloves - Izbran spored polifonskih skladb in pesmi iz jugoslovanske narodne zakladnice

Če je mogoče po eni strani trditi, da je glasbenika ali ljubitelja glasbe vsak smiselno programiran koncert zanimiv, pa naj nastopa na njem kakršni koli izvajalski ansambel, je mogoče po drugi strani z gotovostjo reči, da se vsaj za enkrat večji del našega glasbenega občinstva še vedno najbolj ogreje za zborovsko petje; to seveda ne pomeni omalovaževati zanimanje za zborovsko glasbo in ne priznavati zborovskemu glasbenemu izrazu enako vlogo in pomen v svetu glasbene umetnosti, kot jo ima na primer, simfonična in komorna instrumentalna ali vokalna ali operna glasba pisana za različne zasedbe; pomeni le, da ima zborovska glasba pri nas bolj uveljavljeno tradicijo, ki postaja zadnje čase celo vedno plemenitejša ob sprejemanju novih skladb iz preteklosti tja do renesanse in iz najnovejšega opusa sodobnih skladateljev.

ljev ter ob poslušanju odličnih zborovskih posnetkov recimo s plošč ali koncertov mednarodno priznanih zborov.

Tak koncert je želela vključiti v svoj abonma tudi Glasbena matica in tako z njim popestriti in dopolniti sicer že izbran koncertni razpored. V soboto zvečer bo namreč nastopil v Kulturnem domu v Trstu akademski komorni zbor «Collegium musicum» iz Beograda, ki ga vodi Darinka Matić-Marović.

Zbor, ki ga sestavlja nekaj več kot dvajset deklet slušateljice beograjske Akademije za glasbo, je začel z delom marca leta 1971, torej niti pred dvema letoma, toda v tem času se je povzpela do tako visoke izvajalske ravni, da ga pristevajo med najboljše tovrstne ansamble na svetu.

V letu 1972 je imel zbor poleg številnih priložnostnih tudi mnogo zelo pomembnih nastopov, na katerih si je pridobil priznanja in potrjeval svoj sloves: tako koncert ob prvi obletnici ustanovitve, sodelovanje na različnih zborovskih festivalih v Srbiji, na BEMUS 1972, koncertno turnejo po Italiji, snamevanje za jugoslovansko ter italijansko radiotelevizijo in - kot zadnjega - nastop na tradicionalnem tekmovalnem beograjskih zborov 1972, kjer je dosegel prvo nagrado.

Doslej najpomembnejši, a obenem izredno laskav uspeh je zbor «Collegium musicum» želel na lanskem mednarodnem tekmovalju v Arezu: med tridesetimi zbori iz petnajstih držav z različnih koncev sveta je zasedel prvo mesto v najzahtevnejši kategoriji - polifonski interpretaciji, in to z najvišjo oceno.

Glavno zaslugu za uspehe zbora ima seveda njegova dirigentka Darinka Matić-Marović, ki je strokovna sodelavka glasbene akademije v Beogradu. Sama je diplomirala na dirigentskem oddelku te akademije pri Mihailu Vukdragoviću. Posvetila se je pedagoškemu delu in zborovskemu dirigiranju ter dosegla vidne uspehe. Pod njenim vodstvom so se različni zbori odlično uveljavili na koncertih in zborovskih tekmovaljih: tako je z mešanim zborom glasbene šole «Stanković» prejela prvo nagrado Srbije leta 1969, z zborom «Braku Krsmanović» ki je nastopil v Trstu v okviru lanske abonmatske sezone Glasbene matice, je zasedla prvo mesto na tradicionalnih tekmovaljih beograjskih zborov v letih 1970 in 1972, z zborom «Collegium musicum» pa se je odlično uveljavila na že omenjenih tekmovaljih v Beogradu in v Arezu. Ob vseh nastopih so kritiki hvalili njen rafin-

niti ne opazil, kaj šele, da bi jih upodabljal.

In ko gledamo njegova dela, ki so izdelana do neverjetne potankosti, se logično vprašamo, kdaj zmagine toliko dela, kajti njegove pokrajine, njegova tihotija niso nastala v uri, dveh. Možina pravi, da mu eno samo oči, eno samo zahtevnejše delo, vzame tudi tedna. To je razumljivo, ker dela le ob prostem času, ko mu ni treba stresti gostov v mali trgovinički v muzikalij.

Zato pa slikanje za Možino ni le nekakšen hobi, običajni «konjiček», s katerim bi zapravljal prosti čas. Ne, slikanje je zanj kaj več, pa čeprav se niti malo ne čuti poklicnega slikarja. Trdi celo, da poklicni slikar ne bo nikdar, v smislu neke mode, ki danes tako močno vlada med likovnimi ustvarjalci. Nasprotno, svoj sedanj način upodabljanja bo ohranil in ga bo morda spreminil le tedaj in v toliko, kolikor ga bo k temu pripeljal ali prisilil njegov lasten razvoj, morda celo izrazna potreba.

FRANC UDOVIČ

EMIL FRELIH - SVETOVNI GLEDALIŠKI OGLEDNIK

IZ GLEDALIŠKEGA SVETA

Izdala mariborska «Obzorja» ob 40-letnici avtorjevega gledališkega delovanja

«Prvo, kar sem storil, ko sem stopil na londonska tla, je bilo, da sem kupil časopis Daily Telegraph. Stikal sem za seznamom gledališč...» To so besede, ki morajo zgolj naključno stoje na samem začetku Frelihove knjige, ali priznati je treba, da bi jih v nasprotnem primeru morali tja zapisati: tak občutek nas obhaja, ko lo odlagamo. V stavkih, ki sledijo, pa je zajeta še druga temeljna značilnost teh zapisov. «Bogat program, cela kolona, enainštrideset gledališč. Razveseljivo dejstvo, če pomisliš, da prideš v London v poletnem času, ko so pri nas že vsa gledališča zaprta. Izbrja je torej velika, čeprav si v dvaindvajsetih dneh ne bo mogoče ogledati vseh predstav...»

Tak je torej Emil Frelih, ta naš edini svetovni gledališki oglednik in poročevalec, kakor mu pravi v prisrčni, s prijateljstvom in neprikritim občudovanjem napisani spremni besedi Mirko Mahnič. Takša so njegova potovanja, vsa posvečena gledališču in zgolj gledališču. Ne gre pa za študijska ali službena potovanja, kakor bi pričakovali, marveč ljubiteljska in pravim, zlahkemu pomenu besede, potovanja, ki sodijo v čas dopustov, ko se gledališča navadno zaprejo in nastopa čas prireditelj na

Naslovna stran Frelihove knjige

prostem. Tako se mora «avtor marsikdaj »zadovoljiti s tem, kar more doseči v teh vročih dneh, vsaj v krajih, kjer sonce greje, kakor pri nas.

Tem bolj je torej presenetljivo dejstvo, da nam s to knjigo ne prikaže samo številnih evropskih dramskih in opernih hiš in prireditelj od Londona in Antwerpena do Prage, ampak nas popelje mimo afriških in ameriških gledališč do azijskih odrov v Burmi, Indiji in na Japonskem. Knjigo odložimo šele potem, ko smo se za hit srečali z dogajanjem v sodobnem kitajskem gledališču. Tedaj tudi razumemo, kaj pravimo o svetovni glasbi, ki se nam je prvi hit zdel morda preveč splošen in neopredeljen: Iz gledališkega sveta.

Kakor pa je gledališče dramsko, operno in baletno, tako se tudi Frelihova pripoved samoumevno plete od ene vrste predstav do drugih, ta posebni svet pa nam hoče biti prikazan v vseh tistih številnih, včasih na videz celo nepomembnih podrobnostih, ki pa nazadnje le tvorijo nerazdružljivo celoto: tu je govor o interpretaciji,

tam o zgodovini, tu o gledališki stavbi, tam spet o vsebini protesta in tako naprej. Skratka: pisan mozik informacij, ki skušajo biti čim bolj natančne in objektivne. To pa seveda ni vselej zgolj hvala vredno, zakaj tu pa tam se znajdemo le v preglotoku v samem pozitivističnem nasvetovanju podatkov, imen, tujih mnenj in ocen, ki so sicer res prepleteni natančno, ampak še malo ne tako zanimivi kakor tisti odlomki, v katerih se je avtorjevo nero sprostito v opisovanje intimnejšega področja in subjektivnih sodb. Tu imamo v mislih na primer opis predstave hipopjesnega revolucionarnega gledališča v Tokasu in globoke osebnostne prizadetosti, ki diha iz tistih strani. Pove nam o gledališču mnogo več, kakor vrste družin beležk, hkrati pa verjetno najlasejše prikaže tudi avtorjev odnos do odrske umetnosti.

Večina članek je očito zaradi potreb časopisja, v katerem so bili po vsej verjetnosti objavljene, nekam nenaravno razbita pod več naslovi, kar bralca rahlo moti. Vsekarer pa na koncu posameznih spisov pogrešamo letnico njihovega nastanka: pri delu, ki obsega tolikšno krajevno in časovno razdaljo, se nam to zdi nujno. Le tako je namreč mogoče pravilno oceniti pomen marsikaterega gledališkega dogodka, pa naj gre za že omenjeno predstavo ameriških študentov, za laboratorij Groszowskega, razne spektakularne predstave na prostem ali obiske v čeških gledališčih. Če hočemo kaj pravilno razumeti in ovrednotiti, nikakor ne smemo spregledati, kdaj se je to zgodilo.

Toliko samo mimogrede, saj ta zapis niso bile oči naše knjige, ampak prej njega predstavitev, o poročilo nanjo ali, če hočete, priporočilo, da bo človek, ki mu je gledališče drago, segel po nji. Na njenih straneh se mu bo razkril svet, kakršnega verjetno oseba ne bo mogel nikoli spoznati. V tem je tudi vrednost Frelihove knjige.

Knjigo Iz gledališkega sveta, ki jo je opremil Matjaž Vidic, je izdala ob štiridesletnici avtorjevega gledališkega delovanja mariborska založba Obzorja in z njo vpisala nov naslov v dolgo vrsto gledaliških posvečenih izdaj. Založba za to svojo pomembno dejavnost vsekakor zasluži vse priznanje.

MIROSLAV KOŠUTA

niran slog ter poglobljene in sugestivne interpretacije.

Se besedo o programu, ki ga bo izvajal zbor «Collegium musicum»: silali bomo približati napevov po starih srbskih rokopisih, po eno skladbo Claudia Monteverdija in Thomasa Morleya, največje italijanskega oziroma angleškega avtorja madrigalov, Sanctus francoskega skladatelja na prehodu v naše stoletje Andreja Capleta, vrsto pesmi Marka Tačevca, Stevana Mokranjca, Jana Matetića-Ronjiga, Dragutina Gostuškega, Babića in Petrovića ter približati ljudskih pesmi jugoslovanskih narodov.

Ob omenjenih skladateljev je zemeljsko nam najbližji Ivan Matetić-Ronjig, avtor pesmi Čače moj, ki jo bo zbor «Collegium musicum» pel na sobotnem koncertu. Zaradi posebnosti, ki jih kaže ta skladba v besedilu in glasbi, je zanimivo vedeti, kako je nastala. Njen avtor, rojen v vasi Ronjig v Istri leta 1880, je leta 1932 poslušal na koncertu v Zagrebu mladinski zbor «Trboveljski slavček», ki ga je tudi iz izvedbo nekaterih njegovih pesmi izredno navdušil. Kmalu zatem je v nesreči v hrastnem rudniku izgubil življenje šest rudarjev. Ker so bili mladi pevci, ki jih je slisal Matetić, od tam doma in ker je skladatelj pomislil, da je morda tudi katastrofa od njih nesreča ugrabila očeta, je zanje uglasbil žalostno Čače moj iz zbirke Istarske narodne pesmi; pri tem je uporabil slovitno istrsko lestvico. Skladba je napisana za štiriiglasen zbor in dva solista.

JANKO BAN

Hornist Falout na turneji v ZDA

Priznani slovenski hornist Jože Falout, ki je že gostoval tudi pri nas, je na poti na daljšo turnejo po ZDA. Kot solist orkestra «Angelicum» iz Milana bo nastopil na 26 koncertih v New Yorku, Bostonu, Philadelphiji, Washingtonu, Chicagu, New Orleansu in v drugih mestih. Prav danes pa bo na poti v ZDA nastopil kot solist tudi na abonmatskem koncertu istega orkestra v Milanu s koncertom za rog in orkester italijanskega kompozitorja Mercadanteja. To bo Faloutov že četrti nastop pred milanskim publiko in v istim orkestrom, s katerim je lani posnel tudi gramofonsko ploščo za to turnejo. Na ameriški turneji bo Falout poleg Mercadanteja igral še Mozarta in Haydna.

Tokratna ameriška turneja predstavlja za našega slovenskega umetnika največje priznanje v njegovi 15-letni solistični karieri, prav tako pa pomeni zanj veliko priznanje, da je tokratno stalni gost-solist uglednega milanskega ansambla.

Naši
bestsellerji

Lestvico najuspešnejših knjig s posameznih področij sestavlja Tržaška knjižarna na osnovi tedenskih ugotovitev o prodaji slovenskih knjig v Trstu in Gorici.

Izvirno leposlovje

Vitomil Zupan:
POTOVANJE NA KONEC POMLADI
Bliš v štirih barvah
Proza. Izdala Cankarjeva založba.

Prevodi

Werner Maser:
ADOLF HITLER
Biografija zgodovinske inkarnacije zla, Str. 552 — Izdala DZS.

Priročniki in znanstvena literatura

Miro Kokol:
PREK SVETA ODMENA PESEM
Pesmarica v dveh knjigah z razdelki: Ljudske pesmi. Umetne in borbene. Str. 536. Izdala DZS.

Otroške in mladinske knjige
MEDVEDKOV ROJSTNI DAN
Slikanica. Izdala Mladinska knjiga.

RADIO VELE VIZIJA

NEDELJA, 11. FEBRUARJA

PONEDELJEK, 12. FEBRUARJA

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 9.00 Sv. masa iz župne cerkve v Rojarnu; 11.15 Mladinski oder: »Pastirji severnih ledenov«; 12.00 Nabožna glasba; 12.15 Vera in naš čas; 13.30 Neznane pesni; 14.00 Kdo, kaj, zakaj?; 15.45 »Most« eno dejanka; 17.00 Sport in glasba; 18.00 Popolninski koncert; 20.30 Sedem dni v svetu;

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutrarnja glasba; 9.00 Nesmrtni melodije; 10.00 Znanje, pomeni; 10.20 Orkester Casadei; 11.30 Dogodki in odmevi; 11.45 Ansambel Dan in Dale; 12.00 Pogovori s poslušalci; 12.05 — 14.00 Glasba po želji; 12.35 Znanje politični pregled; 14.00 Poveške; 15.00 Pisan glasba; 15.30 Plošče; 16.30 Pesem sledi pesmi; 17.00 Sosedni kraji in ljudje; 17.20 Reklama in zabavna glasba; 17.35 Glasba po želji; 18.45 Poje Metka Štok; 19.00 Nedeljska reportaža; 19.30 — 20.00 Prenos RL; 20.40 Orkestri; 21.00 Nedeljski šport;

NACIONALNI PROGRAM
8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; Kmetijska oddaja; 9.00 Skladba za godala; 11.35 Rodni kraji; 12.00 Plošče; 12.22 Hit Parade; 14.00 Kviz narobe; 14.30 Plošče; 15.10 Popolne; 15.30 Glasba po želji; 16.00 Glasbeni spored za mladino; 17.05 »Sončnica«; 19.10 Sindikalna oddaja; 19.25 Glasbeni trenutki; 20.15 »Andata e ritorno«; 21.15 Poljubna znanost; 21.45 Mladit interpreti;

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.10 Jutrarnja glasba; 8.30 Poveške; 9.15 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 13.15 Hit parade; 14.00 Poveške; 15.10 Glasbeni spored za mladino; 17.05 »Sončnica«; 19.10 Sindikalna oddaja; 19.25 Glasbeni trenutki; 20.15 »Andata e ritorno«; 21.15 Poljubna znanost; 21.45 Mladit interpreti;

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 7.40 Lahka glasba; 8.40 Melodrama; 9.15 Orkestri; 9.50 Nadaljevanje; 10.05 Pesem za vsakogar; 12.40 »Alto gradimento«; 13.35 Plošče; 13.50 Zakaj in kakor; 14.00 Plošče; 15.40 Draga Ral; 17.30 Posebna reportaža; 17.45 Telefonski pogovori; 20.10 Pevali lahke glasbe; 20.50 Supersonic; 22.43 Nadaljevanje.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.00 Skladbe za orgle; 11.30 Baletna glasba; 12.00 Opera glasba; 13.00 Folklor; 14.30 Koncert italijanske kvarteta; 15.30 »Learn« od Edvarda Bonda; 17.30 Plošče.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 11.00, 13.00, 19.30 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.00 Vremenska napoved, poročila — Naš današnji radijski in TV spored; 8.05 Radijska igra za otroke — F. Puntar: Medvedek zleze v roke; 8.40 Skladbe za mladino; 9.00 Vremenska napoved in poročila; 9.05 Koncert iz naših krajev; 10.05 Se pomnite, tovariši... — Sistem partizanskih zvez v okupirani Sloveniji; 10.25 Pesni borbe in dela; 10.45 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 11.00 Poročila — Turistični napotki; 13.00 Vremenska napoved, poročila; 13.15 Zabavna glasba; 13.30 Nedeljska reportaža; 13.50 Z domačimi ansambli; 14.05 Popularne operne melodije; 14.30 Humorska tega tedna — Naslednje anekdote; 15.00 Vremenska napoved in poročila; 15.05 Nedeljsko športno popoldne; 17.05 Radijska igra — E. Rozman: »Poseben poklic«; 17.45 Glasbena medija; 18.00 Letite z nami; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.10 Obvestila; 19.15 Glasbene razglednice; 19.30 Radijski dnevnik I. programa, vremenska napoved, novice, komentarji, ocene, magnetofonski zapisi, šport in vremenski poročila; 20.00 V nedeljo zvečer;

ITAL. TELEVISIONE

11.00 Masa, 12.00 Ob 12. uri; 12.30 Igra o poklicih »Tajnice«; 13.30 Dnevnik; 14.00 Kmetijska oddaja; 15.00 Neposredni prenos športnih dogodkov; 16.45 Šport za mladino; 17.45 Športni rezultati; 18.00 Nagradno tekmovanje Zadnjih 100 sekund; 19.20 Pre-TV priredba; 22.20 Sport; 23.00 nogometne tekme; 20.30 Dnevnik; 21.00 »Dnevnik učitelja«;

II. KANAL

16.45 Športni prenos; 18.40 Registrirana nogometna tekma; 21.00 Dnevnik; 22.10 Humoristična oddaja; 22.20 Potovanje v Jugoslavijo.

JUGOSLOVANSKA KMETIJSKA OD 11. DO 17. FEBRUARJA 1973

NEDELJA, 11. februarja

8.55 Medstaja Peyton; 9.45 Kmetijska oddaja; 10.30 Mosaik; 10.35 Po domače z dobrimi znanjci; 11.00 Otroška matineja; Mačkon in njegov trop Gvajana, dežela voda (barvna film); 11.50 Poročila; 11.55 TV kaizpot; 12.55 St. Moritz; Smuk za moške - barvni prenos; 14.00 Ljudje in Zemlja; 15.00 Köln: Evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju - barvni prenos (do 17.30, 18.00); 17.45 Za konec tedna; 18.00 Poročila; 18.05 Velika balonska dogodivščina, barvni film; 18.55 Gonja - serijska oddaja; 19.45 Risanka; 19.50 Cik-cak; 20.00 TV dnevnik; 20.30 3-2-1 in TV barometer; 20.35 Sotferji - serijska oddaja; 21.30 Jugoslovanski jazz danes; 21.45 Športni pregled; 22.15 Poročila; 22.20 Košarka: Radnički - Crvena zvezda - posnetek, 2. polčas.

KOPRSKA BARVNA TV
2.55 Svetovno prvenstvo v smučanju; 15.00 Evropsko prvenstvo v umetnem drsanju; 20.30 »Sončarica«, film.

PONEDELJEK, 12. februarja

9.35 TV v šoli; 11.00 Osnove splošne izobrazbe; 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plesivec do 17.05); 17.45 Zvonček palček - II. del oddaje TV Zagreb; 18.10 Risanka; 18.15 Obzornik;

18.30 Gvajana, dežela voda - serijski barvni film; 18.55 Mosaik; 19.00 Mladi za mlade; 19.45 Risanka; 20.00 TV dnevnik; 20.30 3-2-1 in TV barometer; 20.35 Sotferji - serijska oddaja; 21.30 Jugoslovanski jazz danes; 21.45 Športni pregled; 22.15 Poročila; 22.20 Košarka: Radnički - Crvena zvezda - posnetek, 2. polčas.

KOPRSKA BARVNA TV
2.55 Svetovno prvenstvo v smučanju; 15.00 Evropsko prvenstvo v umetnem drsanju; 20.30 »Sončarica«, film.

TOREK, 13. februarja
9.35 TV v šoli; 11.00 Osnove splošne izobrazbe; 14.45 TV v šoli - ponovitev; 16.40 Madžarski TV pregled; 17.45 Dokača z vizualnimi, barvna oddaja, Srečni metulji; 18.30 Melodije za vse čase; G. Gershwin; 19.05 Prehrana otrok; Prednosti dojenja; 19.25 S kamerom po svetu; 19.45 Risanka; 19.50 Cik-cak; 20.00 TV dnevnik; 21.25 Svetovni klasiški; Stoletje kirurgije; 22.15 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV
2.00 Otroški kotiček; 20.15 Poročila; 20.30 Vsi vlaki sveta; 21.00 Medicinski center, serijski film; 21.50 Narodna zabavna glasba.

SREDA, 14. februarja
11.00 Osnove splošne izobrazbe; 16.45 Madžarski TV pregled; 17.15 Mačkon in njegov trop, serijska

barvna risanka; 17.55 Košarka: Crvena zvezda - Simmenthal - prenos, Beograd; 19.30 Kratek film; 19.45 Risanka; 19.50 Cik-cak; 20.00 TV dnevnik; 20.35 3-2-1 in TV barometer; 20.35 Kosoilo v travici; francoski barvni film; 21.05 Nogomet: Škotska - Anglija.

KOPRSKA BARVNA TV
18.00 Košarka - evropsko prvenstvo - Beograd, Crvena zvezda - Simmenthal; 20.00 Otroški kotiček; 20.30 Festival »Zlati petelin 72«; Večer istrske folklorne; 21.00 Nogomet Anglija - Škotska.

ČETRTEK, 15. februarja
10.30 Angleščina; 16.45 Madžarski TV pregled; 17.45 P. Golia; »Jurček« - nadaljevanje in konec; 18.15 Obzornik; 18.30 Druščina Jehu - serijski film; 18.55 Poljudni znanstveni film; 19.45 Risanka; 20.00 TV dnevnik; 20.40 Četrtočki razgled; 21.30 Na valovih Mure - film; 22.00 Palet; 22.30 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV
2.00 Otroški kotiček; 20.15 Poročila; 20.30 »Voda v grlu« film; 22.00 Plesi svet.

PETEK, 16. februarja
16.50 Madžarski TV pregled; 17.45 Pilot in letavo - oddaja TV Zagreb; 18.15 Obzornik; 18.30 Profesor Baltazar - barvna risanka;

NAŠI KRAJI NEKOČ IN DANES

V Mačkoljah je še živ spomin na požig vasi in pokol aktivistov

Mačkovlje ali Mačkolje: vprašanje je za sedaj rešeno - Ukinitve petih avtobusnih prog SAP močno prizadela vaščane - Ustanovljen odbor za postavitev spomenika padlim v NOB

Mačkolje ali Mačkovlje, to vprašanje se mi je porodilo takoj ko sem po strni rebri privozil v vas. Na napis Mačkolje me je tako presenetil, ker sem bil dolejš vedno prepričan, da se vas imenuje Mačkovlje in neka časa je bil na tabli tudi ta napis. »Ne vemo, katero ime je pravilno — mi je pravil Vojo Kocjančič — vendar po domače pravimo Mačkovje, in ne izgovarjamo črke v, zato bo verjetno Mačkolje bolj pravilno«. Tu di domačini so se »spuntali«, ko je občinska uprava postavila napis Mačkovlje. Protestirali so in so dosegli, da je občina postavila novo tablo.

Ko sem vozil po strni cesti proti vasi, sem se spomnil na outsko leta, ko sem kot 4-letni deček preživel mesec dni na vasi pri sorodnikih. Kot mestni otrok sem se prve dni težko privajal na vasko življenje, a pozneje se mi je tako priljubilo, da se nisem hotel vrniti v mesto. Krza, stara in na pol razbita motika, podstrešje polno jabolk so bili lastnina, kateri se nisem hotel za vsako ceno odpovedati.

Pa se nekaj mi sili pred oči. Godba, prazne oblečena dekleta in fantje, ki se vrtijo okoli njih. A vse je nejasno, kot zavito v meglo in tudi ko privozim na trg, mi prizor ne stoji jasno pred očmi. Ne spominjam se več, kje stanejo Lojza Tul, pri kateri sem pred leti preživel tisti nepozaben mesec počitnic. Potrkali sem moral na več vrat preden sem jo našel.

Starejša, a še vedno postavna in zgovorna ženska, me Lojza veselo sprejme in mi rada ustreže, ko jo prosim, naj mi kaj pove o vaskem življenju. Posebno se ji je vtisnil v spomin 2. oktobra leta 1943, ko so Nemci požigali vas. Prizor ji je stopil z vsi grozo ponovno pred oči, ko je avgusta lani gledala požar na naftovodno.

»Zgodaj jutraj je pritekla straza — se spominja Lojza tistega dne — in nas opozorila, da prihajajo Nemci. Ravno kar smo napravljali noz, da bi odpeljali nekaj svoje »robo« k tašči v Bazovico, kjer smo menili, da je nevarnost požiga manjša, a Nemci so nas prehiteli.«

Možje in zlasti vaški aktivisti so se takoj umaknili. Skupina 13 najbolj izpostavljenih fantov jo je mahnila v gozd, čez Prebena na osvobodeno ozemlje. Manj izpostavljeni pa so ostali doma in so pomagali ženskam zvlčati imovino na polje. Težki koraki nemških vojakov so medtem shrlijo in grozje bobneli po vaskih klančih. »Lonce, kozice, blazino in odeje sem metala skozi okno na dvorišče, medtem ko je esesove čakal v hiši s prižgano baklo. Moral je biti še kar dober človek, ker je pokakal, da sem zvlčala vse na prost. Če bi se ne bal svojih nadrejenih, bi verjetno ni ne pod taknil požara.«

Tudi v sosednji hiši so ženske mrlično delale. Nona mi je večkrat pripovedovala, da je spejala skoraj svojo imovino na vas k sorodnikom, ker se je bala, da bi ji Nemci v Trstu vse zaplenili. Na srečo je rešila marsikaj, preden je ogenj »požrl« Mačkolje.

Medtem ko so švabi razsajali v vasi se je 13 aktivistov skrivalo v gozdu nad vasio in nemočno gledalo na divjanje sovražnika. Čakali so večera, da bi se napotili proti našim. Med njimi je bil tudi Rudolf Olenik, edini, ki je preživel.

Visok, koščen, širokih pleč. Človek bi dejal, da se je Cankar zgledoval po njem ko je ustvaril lik hlapca Jermeja. Prav tako kot Cankarjevga junaka so ga leta že upognila, a duh mu je še vedno uporen.

Težak je bil krvni dekle, ki so ga Mačkolje plačale za osvoboditev. Trideset mož je izgubilo življenje v borbi in po taboriščih. Vsem bodo verjetno v kratkem postavili spomenik v začetku vasi, blizu vodnega rezervoarja. Odbor za spomenik, ki mu predseduje geometer Idre Tul, se je sestel in pripravil v glavnih obrih načrt. Problem bo zbrati sredstva, a kaže, da bodo namenili spomeniku padlim izkupiček letošnjega

Pogled na vas, ki je ena najsimpatičnejših v naši bližnji tržaški okolici

»Vso noč smo hodili« pripoveduje — o tistem tragičnem 3. oktobru, ko so vsi njegovi tovariši padli. »Hodili smo in hodili. Mahnili smo jo kar čez hrib proti kraju, kjer smo mislili, da so naši. Nihče pa ni dobro vedel, kje smo, ker področja nismo poznali in nismo točno vedeli, kje se skrivajo partizani. Tako smo padli v zasedo. Nemška četa nas je obklopla in nas odvela v vrtačo. Oboroženi so bili z brozestrelkami, mi pa smo bili gorilci. Nato so nas peljali v vojašnico, kjer so nas zadrževali. Nato pa spet v vrtačo. Naglasi so nas v dolino, oni pa so z vrha grozje naperili brozestrelke proti nam. »Bežite, bežite«, sem kriknil tuvaršem in sem se pognal v breg, kar so me nesle noge. Orožje je zaropotalo, svinčenka me je zadel v nogo, a kljub temu sem tekel in tekel, dokler se nisem izmučen skril v velik in košat grm. Tovaršem pa ni uspelo pobegniti. Nastične kroglice so jih pokosile.

Do večera sem ležal v skrivališču. Nemci so vohali okrog in so me iskali, a me niso našli. Ponoč sem se po treh urah začel počasi plaziti proti domu. Šele ko sem bil daleč od nemške postojanke sem si upal spet na noge. Na srečo ranjena noga ni postopila in sem se lahko vrnil domov.

Ko je prišel v vas Rudolf ni našel drugega kot pogorščice. Počasi so začeli nato »kapljati« domačini, katerim je moral povedati žalostno vest, da nemški vojakovi so medtem shrlijo in grozje bobneli po vaskih klančih. »Lonce, kozice, blazino in odeje sem metala skozi okno na dvorišče, medtem ko je esesove čakal v hiši s prižgano baklo. Moral je biti še kar dober človek, ker je pokakal, da sem zvlčala vse na prost. Če bi se ne bal svojih nadrejenih, bi verjetno ni ne pod taknil požara.«

Tudi v sosednji hiši so ženske mrlično delale. Nona mi je večkrat pripovedovala, da je spejala skoraj svojo imovino na vas k sorodnikom, ker se je bala, da bi ji Nemci v Trstu vse zaplenili. Na srečo je rešila marsikaj, preden je ogenj »požrl« Mačkolje.

Medtem ko so švabi razsajali v vasi se je 13 aktivistov skrivalo v gozdu nad vasio in nemočno gledalo na divjanje sovražnika. Čakali so večera, da bi se napotili proti našim. Med njimi je bil tudi Rudolf Olenik, edini, ki je preživel.

Visok, koščen, širokih pleč. Človek bi dejal, da se je Cankar zgledoval po njem ko je ustvaril lik hlapca Jermeja. Prav tako kot Cankarjevga junaka so ga leta že upognila, a duh mu je še vedno uporen.

Težak je bil krvni dekle, ki so ga Mačkolje plačale za osvoboditev. Trideset mož je izgubilo življenje v borbi in po taboriščih. Vsem bodo verjetno v kratkem postavili spomenik v začetku vasi, blizu vodnega rezervoarja. Odbor za spomenik, ki mu predseduje geometer Idre Tul, se je sestel in pripravil v glavnih obrih načrt. Problem bo zbrati sredstva, a kaže, da bodo namenili spomeniku padlim izkupiček letošnjega

»Zgodaj jutraj je pritekla straza — se spominja Lojza tistega dne — in nas opozorila, da prihajajo Nemci. Ravno kar smo napravljali noz, da bi odpeljali nekaj svoje »robo« k tašči v Bazovico, kjer smo menili, da je nevarnost požiga manjša, a Nemci so nas prehiteli.«

Možje in zlasti vaški aktivisti so se takoj umaknili. Skupina 13 najbolj izpostavljenih fantov jo je mahnila v gozd, čez Prebena na osvobodeno ozemlje. Manj izpostavljeni pa so ostali doma in so pomagali ženskam zvlčati imovino na polje. Težki koraki nemških vojakov so medtem shrlijo in grozje bobneli po vaskih klančih. »Lonce, kozice, blazino in odeje sem metala skozi okno na dvorišče, medtem ko je esesove čakal v hiši s prižgano baklo. Moral je biti še kar dober človek, ker je pokakal, da sem zvlčala vse na prost. Če bi se ne bal svojih nadrejenih, bi verjetno ni ne pod taknil požara.«

Tudi v sosednji hiši so ženske mrlično delale. Nona mi je večkrat pripovedovala, da je spejala skoraj svojo imovino na vas k sorodnikom, ker se je bala, da bi ji Nemci v Trstu vse zaplenili. Na srečo je rešila marsikaj, preden je ogenj »požrl« Mačkolje.

Medtem ko so švabi razsajali v vasi se je 13 aktivistov skrivalo v gozdu nad vasio in nemočno gledalo na divjanje sovražnika. Čakali so večera, da bi se napotili proti našim. Med njimi je bil tudi Rudolf Olenik, edini, ki je preživel.

Visok, koščen, širokih pleč. Človek bi dejal, da se je Cankar zgledoval po njem ko je ustvaril lik hlapca Jermeja. Prav tako kot Cankarjevga junaka so ga leta že upognila, a duh mu je še vedno uporen.

Težak je bil krvni dekle, ki so ga Mačkolje plačale za osvoboditev. Trideset mož je izgubilo življenje v borbi in po taboriščih. Vsem bodo verjetno v kratkem postavili spomenik v začetku vasi, blizu vodnega rezervoarja. Odbor za spomenik, ki mu predseduje geometer Idre Tul, se je sestel in pripravil v glavnih obrih načrt. Problem bo zbrati sredstva, a kaže, da bodo namenili spomeniku padlim izkupiček letošnjega

»Zgodaj jutraj je pritekla straza — se spominja Lojza tistega dne — in nas opozorila, da prihajajo Nemci. Ravno kar smo napravljali noz, da bi odpeljali nekaj svoje »robo« k tašči v Bazovico, kjer smo menili, da je nevarnost požiga manjša, a Nemci so nas prehiteli.«

Možje in zlasti vaški aktivisti so se takoj umaknili. Skupina 13 najbolj izpostavljenih fantov jo je mahnila v gozd, čez Prebena na osvobodeno ozemlje. Manj izpostavljeni pa so ostali doma in so pomagali ženskam zvlčati imovino na polje. Težki koraki nemških vojakov so medtem shrlijo in grozje bobneli po vaskih klančih. »Lonce, kozice, blazino in odeje sem metala skozi okno na dvorišče, medtem ko je esesove čakal v hiši s prižgano baklo. Moral je biti še kar dober človek, ker je pokakal, da sem zvlčala vse na prost. Če bi se ne bal svojih nadrejenih, bi verjetno ni ne pod taknil požara.«

Tudi v sosednji hiši so ženske mrlično delale. Nona mi je večkrat pripovedovala, da je spejala skoraj svojo imovino na vas k sorodnikom, ker se je bala, da bi ji Nemci v Trstu vse zaplenili. Na srečo je rešila marsikaj, preden je ogenj »požrl« Mačkolje.

Medtem ko so švabi razsajali v vasi se je 13 aktivistov skrivalo v gozdu nad vasio in nemočno gledalo na divjanje sovražnika. Čakali so večera, da bi se napotili proti našim. Med njimi je bil tudi Rudolf Olenik, edini, ki je preživel.

praznika češčen. Tudi cerkveno svetno društvo, ki je dolejš prijelalo praznik je privolilo.

Dolejš so z izkupičkom zgradili farož, letos bodo spomenik, prihodnje leto pa bodo verjetno kupili električno uro za vaski zvonik.

Najbolj pereč problem, s katerim se morajo danes spoprijeti Mačkoljani je vprašanje prevoza. Zbrali so že podpisane za protestno pismo krajin, v katerem zahtevajo ustanovitve medobčinskega konzorcija za prevoza sredstva. Zgodilo se je namreč, da je uprava družbe SAP kar naenkrat uknila polovico avtobusnih prog, ki so vozile v Mačkolje. Danes privozi avtobus v vas le trikrat na dan in sicer ob 7.30, 12.30 in 21.00, do pred kratkim pa je privozi osemkrat.

Tako so ostale na cedilu branjeve, ki so ob 6. uri jutraj peljale na glavni zelenjadni trg vsakdanji predelek, na cedilu so študentje, ki se ob pol treh vračali iz šole, škopci na delavci, ki so se zjutraj peljali na delo v mesto in so se zvečer ob 18.00 vračali domov.

Omenil sem branjeve, ker je v Mačkoljah kmetijstvo še dokaj razširjeno (vedno v primerjavi z drugimi vasi). V hlevih še moka živina, čeprav je je neprimerno manj kot pred drugo svetovno vojno. Vasko leto prirejal praznik češčen, nekaj družin še vedno izključno živi od povrtine in tudi vinogradi so še lepo obdelani. Nevarnost pa je, da bo vse izumrlo, ko ne bo več starejših kmetov, ki se vedno z ljubeznijo in neomajno močjo obdelujejo polja. Tudi oljk je še vedno precej. Letos so jih dvakrat peljali v Bassano v »torklo« po kakih 40 stotov.

Kaj pa prosvetna dejavnost? Kot marsikje drugje, je tudi v Mačkoljah precejšnje mrtvilo. Deluje le cerkveni pevski zbor, ki od časa do časa, pripravi tudi majhno prireditev, kaže pa, da je tudi na tem področju zavel nov duh. Kot za spomenik, starejši so tudi za prosvetno delovanje stari prosvetarji že navezali stike s cerkvenim društvom, da bi ustanovili

»Najeli smo tovarnjak, naložili nanj dvanajst raket in smo šli po naše fante« — nadaljuje Lojza tragično zgodbo o padlih aktivistih. »A vsak način smo jih hoteli pokopati v domači zemlji. Za kopani so bili tam nekje pri Podgori. Zmetali so jih enega nad drugega v grob in jih kar tako zvalili. Vsi so bili brez čevljev, le Italijani iz Mester so pustili croke na nogah. Medtem ko so možiki iz grabi uboga trupla, smo ženske nabrale mahu, da bi jim nekoliko udobnejše postale v rakvi. Z vozom smo jih pripeljali v vas, nato pa s tovarnjakom domov.«

Težak je bil krvni dekle, ki so ga Mačkolje plačale za osvoboditev. Trideset mož je izgubilo življenje v borbi in po taboriščih. Vsem bodo verjetno v kratkem postavili spomenik v začetku vasi, blizu vodnega rezervoarja. Odbor za spomenik, ki mu predseduje geometer Idre Tul, se je sestel in pripravil v glavnih obrih načrt. Problem bo zbrati sredstva, a kaže, da bodo namenili spomeniku padlim izkupiček letošnjega

»Zgodaj jutraj je pritekla straza — se spominja Lojza tistega dne — in nas opozorila, da prihajajo Nemci. Ravno kar smo napravljali noz, da bi odpeljali nekaj svoje »robo« k tašči v Bazovico, kjer smo menili, da je nevarnost požiga manjša, a Nemci so nas prehiteli.«

Možje in zlasti vaški aktivisti so se takoj umaknili. Skupina 13 najbolj izpostavljenih fantov jo je mahnila v gozd, čez Prebena na osvobodeno ozemlje. Manj izpostavljeni pa so ostali doma in so pomagali ženskam zvlčati imovino na polje. Težki koraki nemških vojakov so medtem shrlijo in grozje bobneli po vaskih klančih. »Lonce, kozice, blazino in odeje sem metala skozi okno na dvorišče, medtem ko je esesove čakal v hiši s prižgano baklo. Moral je biti še kar dober človek, ker je pokakal, da sem zvlčala vse na prost. Če bi se ne bal svojih nadrejenih, bi verjetno ni ne pod taknil požara.«

Tudi v sosednji hiši so ženske mrlično delale. Nona mi je večkrat pripovedovala, da je spejala skoraj svojo imovino na vas k sorodnikom, ker se je bala, da bi ji Nemci v Trstu vse zaplenili. Na srečo je rešila marsikaj, preden je ogenj »požrl« Mačkolje.

Medtem ko so švabi razsajali v vasi se je 13 aktivistov skrivalo v gozdu nad vasio in nemočno gledalo na divjanje sovražnika. Čakali so večera, da bi se napotili proti našim. Med njimi je bil tudi Rudolf Olenik, edini, ki je preživel.

Visok, koščen, širokih pleč. Človek bi dejal, da se je Cankar zgledoval po njem ko je ustvaril lik hlapca Jermeja. Prav tako kot Cankarjevga junaka so ga leta že upognila, a duh mu je še vedno uporen.

Težak je bil krvni dekle, ki so ga Mačkolje plačale za osvoboditev. Trideset mož je izgubilo življenje v borbi in po taboriščih. Vsem bodo verjetno v kratkem postavili spomenik v začetku vasi, blizu vodnega rezervoarja. Odbor za spomenik, ki mu predseduje geometer Idre Tul, se je sestel in pripravil v glavnih obrih načrt. Problem bo zbrati sredstva, a kaže, da bodo namenili spomeniku padlim izkupiček letošnjega

»Zgodaj jutraj je pritekla straza — se spominja Lojza tistega dne — in nas opozorila, da prihajajo Nemci. Ravno kar smo napravljali noz, da bi odpeljali nekaj svoje »robo« k tašči v Bazovico, kjer smo menili, da je nevarnost požiga manjša, a Nemci so nas prehiteli.«

Možje in zlasti vaški aktivisti so se takoj umaknili. Skupina 13 najbolj izpostavljenih fantov jo je mahnila v gozd, čez Prebena na osvobodeno ozemlje. Manj izpostavljeni pa so ostali doma in so pomagali ženskam zvlčati imovino na polje. Težki koraki nemških vojakov so medtem shrlijo in grozje bobneli po vaskih klančih. »Lonce, kozice, blazino in odeje sem metala skozi okno na dvorišče, medtem ko je esesove čakal v hiši s prižgano baklo. Moral je biti še kar dober človek, ker je pokakal, da sem zvlčala vse na prost. Če bi se ne bal svojih nadrejenih, bi verjetno ni ne pod taknil požara.«

Tudi v sosednji hiši so ženske

KOŠARKARSKI POKAL PRVAKOV

Simmenthal in CSKA kandidata za 1. mesto

Presenetljiva Steaua - Katastrofa ekipe GEAS

Simmenthal in CSKA sta na domačih igriščih zabeležila precej visoki zmagi in imata tako vse možnosti, da osvojita prvo mesto v svojih skupinah in se s tem izogneta medsebojnemu spopadu.

Poraz Crvene zvezde in Ignisa s 23, oz. 21 koši, morda ni bil pričakovani, toda vsaj Jugoslovani imajo za to opravičilo. V beograjskih vrstah se je namreč v nedeljo poškodoval Vučinić, ki je s Simmenthalom zato igral malo in slabo, mladi Pešić, ki tudi v prvenstvu malo igra, pa je bil tako edini pravi center moštva: zato so Masini, Kenney in Bariviera započeli usodo nasprotnikov in res je razvidno, da so ti trije italijanski centri dosegli dve tretjini zadetkov. Ostanje torej vprašanje, kaj bo Crvena zvezda lahko napravila na domačem igrišču v popolni postavi.

Če je torej usoda prejšnje tekme še nekoliko negotova, pa je usoda Ignisa zapečaten, saj je CSKA letos pokazala nekaj novih igralcev, ki so samo še utrdili še sijajno moštvo. Miloserdov in Petrakov sedaj dovolj jeta Gomelskemu, da igralcem spreminja naloge in popolnoma zmede nasprotnika. Za Italijane pa velja le eno opravičilo: hud poraz se je izoblikoval samo v drugem polčasu, ko je Meneghin zapustil igrišče.

Ostali dve tekmi nimata več pomena za nadaljevanje prvenstva. Velja pa omeniti, da je Real zmagal v Tel Avivu (88:87), kjer sta tako Crvena zvezda kot Simmenthal doživela hud poraz.

Pokal pokalnih prvakov

Veliko presenečenje je pripravlila Steaua iz Bukarešte, ki je v Barceloni premagala Juventud in si je praktično zagotovila nastop v polfinalu. Za Romune, ki proti leninografskemu Spartaku nimajo sicer možnosti, je to edinstven košarkarski uspeh. V skupini A je tretja tekma zgolj formalna. Spartak iz Leningrada je že v Brnu premagal takojšnjega Spartaka, zato pa bo druga tekma nezanimiva. Tukaj je torej vse že znano: polfinalni tekmi bosta Jugoplastika - Mobilquattro in Spartak (L) - Steaua.

Pokal prvakov

Nihče ni dvomil o zmagi Dau-gawe nad GEAS, toda tako katastrofalnega poraza Italijank si ne znamo razlagati, še posebno ker je v drugem polčasu sovjetsko moštvo pustilo na klopi Semjonovo in pozneje celo prvo ekipo, ne da bi včeraj v tovarišice lahko razgledali. TFSE iz Budimpešte je premagal z 10 točkami razlike Lodz, ki bi moral v povratnem srečanju nadoknaditi razliko. Sicer pa sta v tej skupini Dau-gava in GEAS že uvrščene v naslednje kolo. Pomembno zmago je zabeležila na lastnem igrišču Sparta iz Prage, ki je odpravila Pernik s 57:42. Poljsko moštvo verjetno ne bo znalo sprejeti rezultata v drugi tekmi, tako da bo drugo mesto v tej skupini pripadlo verjetno Čehinjam. To pa pomeni zanje polfinale v Dau-gavu.

Prvo mesto v drugi skupini ima zagotovljeno francoski Clermont Ferrand, ki je visoko premagal beograjski Voždovac.

SNEŽNE RAZMERE

Trbiz	30 cm
Piancavallo	30 cm
Nevegal	30 - 80 cm
Corvara	30 cm
Corvina	30 cm
Kranjska gora	45 cm
Velika planina	50 cm
Komna	150 cm
Bled	15 cm
Zatnik	35 cm
Pokljuka	65 cm
Stari vrh	35 cm
Golte	65 cm
Pohorje	65 cm
Jezersko	24 cm

Kako je Mussolini prišel na oblast
POHOD NA RIM 1922

33. (DODATEK)

Vsak dvom glede vzroka poškodbe je bil odstranjen, ko je goriški civilni vicekomisariat sklenil, da stvar preišče do dna in je preiskavo zupal posebni uradni komisiji.

Ta komisija je dne 22. avgusta 1922 predložila podrobno poročilo.

Na osnovi staljenih kovinskih delov in pooglenelih lesenih kosov je komisija zaključila, da je spomenik lahko poškodovala samo strela in je predložila v dokaz nekaj razbitin. Kritizirala pa je tudi lahkomišelnost, s kakršno so postavili spomenik na tako izpostavljenem mestu, ki terja posebno varnostno zaščito. Na koncu je dala še izčrpano navodila, kako se lahko prepreči take nevarnosti v prihodnosti. Kako potrebna so bila ta navodila, se je pokazalo v manj kot letu dni, ko je strela zopet udarila v spomenik.

Po objavi tega poročila je sicer prenehal gonja v fašističnem tisku, toda nihče, ne časopisi ne civilne ne vojaške oblasti, ni imel za potrebno, da da zadoščenje in odškodnino nedolžnim slovenskim prebivalcem.

Obratno, dne 7. novembra 1922 je sedem dečkov, ki so jih aretirali kot krivce in ki so bili do tedaj v priporu, prišlo pred kazensko sodišče v Gorici.

Trije od njih, eden star 12, drugi 13 in tretji 16 let, so bili na Krnu štiri dni po odkritju spomenika in so po-

Trenner Ranko Žeravica z odličnim Partizanovim strelcem Dalipagićem

POGOVOR Z JUGOSLOVANSKIM TRENERJEM RANKOM ŽERAVICO

«Jugoslovansko košarkarsko prvenstvo eno najbolj kakovostnih na svetu»

Intenzivno delo osnovni pogoj za doseg kakovosti

Dan pred odločilno tekmo jugoslovanskega prvenstva Crvena zvezda - Partizan sva z Žeravico šla na «Atelje 212». Predvajali so «Play Strindberg», avtorja Fridriha Dren-mata, v režiji Radoslava Dorića. Med igralci je izstopal Danilo Stojković, eden najboljših igralcev v Jugoslaviji sploh. Pred predstavo, med pavzami, sva se pogovarjala o marsičem. Vprašal me je, kako je z našimi fanti. Priporočil je, naj pozdravim igralce minibasketa. Skušal pa sem zasluži pogovor na jugoslovansko prvenstvo.

Beograd — center jugoslovanske košarke

V teh dneh sem sledil treningom vseh starih beograjskih ekip. Ena stvar me je zelo presenetila: izredno število igralcev! Žeravica: «Košarka je v Beogradu zelo popularna. Tu praktično ni fanta, ki bi ne poskusil igrati košarke. V mestu imamo štiri prvoligške, od teh se kar trije borijo za prvo mesto v prvi ligi».

«Če bi tu v Beogradu združili si-le, bi gotovo sestavili tako moštvo, ki bi se lahko kosalo z vsakim drugim v Evropi. Primer: Kotarac, Knežević (Beograd), Kapičić, Simo-nović, Vučinić, Slavnić (Crvena zvezda), Černak, Dalipagić (Parti-zan), Jarić, Ražnatović, Damjano-vić Marović (Radnički). To bi bilo izredno moštvo!»

«To je res. Res je pa tudi, da imamo v Beogradu toliko kakovost-nih igralcev prav zato, ker imamo štiri močne klube. Večja je tako možnost, da se igralci uveljavijo, da dobijo izkušnje. Skratka, bolj uspešna je ta linija masovnosti».

«Bi lahko rekli, da je Beograd center jugoslovanske košarke?»

«Mislim, da je Beograd dejansko center naše košarke».

Reprezentanca — resna stvar

Žeravica nerad govori o reprezen-tanci. Odločil se je, da posveti vse svoje sile in znanje klubu Partizan. In uspeh tega je viden: Partizan je sestavljen iz mladih in neiz-kušnih igralcev (razen Černaka, Farčića in Dukića), kljub temu pa je se povzpel med prve ekipe. Žeravica bo skušal z navesti po-magati reprezentanci, ker je re-prezentanca resna stvar, za katero

je treba vložiti vse sile in jaz sem sedaj vložil vse sile v svoj klub».

Mladi igralci kakovostni

«Kratka ocena prvenstva?»

«Mislim, da je jugoslovansko prvenstvo eno najbolj kvalitetnih v Evropi in na svetu. Letos pa je prvenstvo še bolj kvalitetno, ker je večja izenačenost sil in so v osrednje prišli mladi igralci, kot na primer Perinić, Kićanović, Dalipagić, Lorbeck itd.»

«V primerjavi z italijanskim prvenstvom...»

«Italijansko prvenstvo je morda bolj kakovostno od našega, ker v njem nastopajo tudi tuji. To je za spektakel zelo važno in za popula-rizacijo košarke prav tako pomemb-no».

«Zakaj pa v Jugoslaviji niste u-vedli možnosti, da bi nastopali tudi tuji?»

«Iz enostavnega razloga, ker bi ti preprečili, da bi se razvil kak naš košarkar. In za reprezentanco je to bistveno važnost in prav za-to smo bili le boljši od Italijanov. Sicer pa je pri nas košarka tako popularna, da je brez tujcev zani-manje zanjo prav tako izredno».

Dalipagić — nova zvezda prvenstva

Dražan Dalipagić (krilo, 197 cm, letnik 1953) je trenutno najboljši jugoslovanski košarkar. Kakšen je bil razvoj tega igralca, ki ima naj-boljši odziv med košarkarji v Ju-goslaviji?

«Dalipagić sem prvič videl leta 1970 na tekmi med mladinskima re-prezentancama Srbije in Bosne. Ta-koj sem opazil, da je to velik ta-lent. Imel je že takrat izredne fi-zične sposobnosti. Bil je sicer teh-nično pomanjkljiv. Vseeno pa smo ga takoj povabili v Beograd, kjer je postal član našega kluba. Leto dni smo individualno delali z njim. Prejšnjo sezono ni igral najbolje, letos pa je med najboljšimi v Ju-goslaviji».

Dalipagić ali «Prajo» ima 85 cm odriva z mesta. Zebija z obema rokama čez glavo in vnaprej. V metu je pravega Ragi, članu Ignisa, saj izkorišča silovit skok, in s tem da metu začetno točko, ki jo nato usmerja z rahlostjo «zloma» zape-slja. Po navari je miren. Uspeš-bo v košarki, ker je ambiciozen,

mnogo trenira in ima vse psihofi-zične kakovosti dobrega košarkarja.

Zamejci — delajte resno, organizirano in intenzivno

«Žeravica, poznate položaj naše zamejske košarke? Kaj bi nam svetovali za uspešno delovanje?»

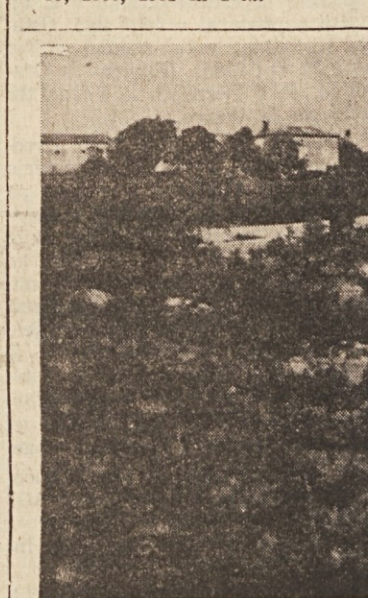
«Dobro me poznate, a ko smo bili vaši gostje, sem opazil navdušenje za košarko. Kaj bi vam lahko sve-toval drugega za delovanje, kot to enostavno pravilo. Najprej organi-zirajte dejavnost. Nisecar ne pre-puščajte slučajni. Nato resno delaj-te in želi boste prve uspehe. Za do-sega kvalitete pa mora biti inten-zivnost dela. To se pravi: delaj intenzivno, kajti le ta metoda daje največ zadoščenja».

Začela se je predstava. Žeravici sem bil seveda hvaležen za pogo-vor in še posebno za predstvo.

b. l.

OBVESTILO

Športni krožek «Aurisa» orga-nizira, pod pokroviteljstvom mla-dinske sekcije FIGC tečaj NAGC (Nucleo Addestramento Giovani Calcatori). Sedišče za vadbo mladih nogometašev. Na tečaj se lahko vpšejo mladinci, ki so ro-jeni do leta 1962, in sicer mla-dinci, ki še niso dopolnili 14. le-ta starosti, t.j. rojeni v letih 1958, 1959, 1960, 1961 in 1962.

Udeleženci 2. zimskega izleta SPDT po Krasu si bodo danes ogledali tudi okolico Šempolaja

PO SKLEPU ZASEDANJA FCI V CESENATICU

Letos vrsta sprememb za amaterske kolesarje

Tečaja za direktorje dirk se bodo udeležili tudi predstavniki lonjske Adrie

Zadnje dni januarja se je sestal v Cesenaticu izvršni odbor ita-lijske kolesarske zveze. O večji elastičnosti novega odбора, ki bo moral precej stvari spremeniti v italijanskem amaterskem kolesarstvu, priča že dejstvo da so nje-govi člani (prvič) tudi predsedniki de-želnih odborov, ki so obenem tudi največji poznavalci razmer v tem športu.

Po raznih posegih o splošni de-javnosti so začrtali tudi program letošnjega dela, predvsem pa so se ustavili ob tehničnih problemih. Ta-ko so med drugim določili tudi u-radne datume raznih tekmovalcev in najdaljše dolžine prog v raznih kategorijah. Tako bodo amaterji (1., 2. in 3. kategorije) tekmovali lahko od 25. februarja do 4. no-vembra, vendar le ob nedeljah ali praznikih. Proga pa ne bo smela bi-ti daljša kot 180 kilometrov (140 za tretjekategorijce). Mladinci bo-jo tekmovali od 4. marca do 4. no-vembra, proga pa ne bo lahko dolga do 120 km, medtem ko se bo za začetnike sezona začela šele 1. a-prila, zaključila pa se bo prav tako 4. novembra (dolžina proge 70 km).

V kategoriji veteranov so letos znižali starostno mejo še za eno le-to, tako da bodo lahko nastopali tudi kolesarji, stari 37 let. Njih-o-

va sezona se bo pričela 12. marca in se bo, kot v vseh drugih kate-gorijah zaključila 4. novembra. Proga pa ne bo smela presegati 100 km, razen v izjemnih primerih.

Dekleta bodo pričela svojo sezo-no še kasneje, saj bodo lahko nastopila prvič šele 25. marca. Tečaj movala bodo lahko (kot vsi drugi) ob nedeljah in praznikih, ne bodo pa smela opraviti preko 70 kilometrov dolge poti.

Poleg tega pa so precej znižali razne takse, pri čemer bodo utr-peli znatno izgubo tudi tekmovalci sami, katerim so precej znižali raz-ne nagrade in odškodnine.

Za večjo varnost tekmovalcev pa so sklenili, da bodo morali voditi vsa tekmovalna izkušeni direktor-ji, dirk, za katere so v nekaterih krajih že opravili krajsje tečaje. V Trstu se bo tak tečaj pričel šele 4. marca, odvijal pa se bo naj-brž dober teden, nakar bodo po o-pravljenih izpitih podelili najbolj-šim posebne licence. Tečaja se no-do udeležili tudi predstavniki lonjs-kega kluba, da bodo tako lahko v bodoče sami prirevali razna tek-movanja, brez pokroviteljstva dru-gih. Lonjci so se po daljšem dru-su zavedli, da ni dovolj imeti neka-j dobrih kolesarjev in poizrtvovalnih delavcev, pač pa je potreben tu-di usposobljen, strokovni kader.

Radi

ATLETIKA

AKTUALEN PROBLEM

Elektronsko merjenje časa ogoljufalo kratkoprogaše

Kakšen je resnični rekord v teku na 100 m? - V Münchnu so preprečili devet svetovnih rekordov - Elektroniko bi treba «počlovečiti»

Na velikih atletskih tekmovanjih merijo čase sedaj že elektronsko do stotinke sekunde. Ura začne teči ob strelu starterjeve pištole in se ustavi, ko atlet naleti na infrarde-či žarek, nevidni trak na cilju.

Ze nekaj let se statistiki ukva-rjajo z delitvijo elektronskih in «ro-čnih» časov v teku na 100 metrov in na drugih kratkih progah. Tek na 100 metrov je, seveda, najbolj prestižen, uradne lestvice pa ne predvidevajo nobene razlike in sve-tovne lestvice predstavljajo enega najbolj abstraktnih pojmov.

Kje je razlika med obema teh-nikama merjenja?

Pri ročnem sistemu pritisne ča-somerec, ko vidi blisk strela iz starterjeve pištole, in ustavi, ko gre atlet s prsi skozi cilj. Tudi sam je torej potreboval nekaj drobcev se-kunde, da je impulz iz oči prišel do možganov in nato do prstov na

roki. Vsekakor je iste drobce se-kunde potreboval tudi atlet da je na strel reagiral z začetkom teka. Če ima časomerilec dober oči in hit-re reflekse, lahko rečemo, da je izmeril realen čas teka.

Elektronsko merjenje je s pomočjo infrardečih žarkov nedvomno toč-nejše na cilju, pri startu pa je u-ra že v teku, ko atlet še miruje. Koliko časa je? Tu je jedro vsega problema, ker je ta čas atletom do-besedno ukraden.

So izredni primeri hitre reakcije, celo 11 stotink sekunde, pri ude-le žencih zadnjih olimpijskih iger pa so strokovnjaki izmerili norečje 27 stotink, oz. etičsko bolj dojemlj-vih 2 desetinki in 7 stotink. Ročno merjenje časa bi tako dalo v Mün-chnu za 2 desetinki in 7 stotink bolj-še čase!

Če se je kdo škandaliziral, ker je Borzov zmagal v slabih 10"14 (zaokroženo 10"1), se lahko poto-laži. V istih casih bi Borzov za isti tek dobil 9"87, ali zaokroženo 9"9, torej izenačen svetovni rekord. V polfinalu so nadalje Borzovu iz-merili 10"07. Ročno bi to naneslo točno 9"8, oz. nov svetovni rekord.

Vsi danes veljavni svetovni re-kordi 9"9 so merjeni ročno in bi elektronsko veljali najmanj 10"1, nekateri pa tudi 10"2. Zanimivo je, da tako Borzov kot sloviti zmago-vallec iz Tokia Hayes nista v spisku svetovnih rekorderjev, ker so njihove najboljše dosegke merili elektronsko. Hayes je enkrat namreč tudi dosegel elektronsko malo več kot 10". Dejansko sta oba edina svetovna rekorderja z 9"8.

Kričeč je položaj na enaki progi tudi za ženske. Uradni svetovni rekord znaša 11". Čas 11"07 Ste-cherjeve v Münchnu bo ročno po-

menil 10"8, 11"18 Kubanke Chivas pa bi veljal 10"9 ali bolje od u-radnega rekorda.

Elektronsko merjenje časov je v Münchnu na kratkih progah pre-čilo kar 9 novih svetovnih re-kordov in sicer:

Borzov (100 m — 10"07) — ročno 9"81 — zaokroženo 9"8
Borzov (200 m — 19"99) — 19"72 — 19"7
Milburn (110 m ovire — 13"24) — 12"97 — 13"
Chivas (100 m — 11"18) — 10"91 — 10"9
Stecher (100 m — 11"07) — 10"80 — 10"8
Stecher (200 m — 22"4) — 22"13 — 22"1
Erhardt (100 m ovire — 12"59) — 12"32 — 12"3
ZDA (4x100 m — 38"19) — 37"92 — 37"9
Zah. Nemčija (4x100 — 42"81) — 42"54 — 42"5

Te številke dovolj jasno dokazu-jejo, da je povsem napačno prepri-čanje, da v zadnjih letih sprint ni napredoval. Slovita tekača, kot sta bila Hary in Owens bi za Borzovim zaostala za 3 ali 4 metre.

DOMAČI ŠPORT

DANES

NEDELJA, 11. FEBRUARJA 1973

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

15.00 v Krizu
Vesna — Campanelle15.00 v Bazovici
Zarja — Primorje15.00 v Štandrežu
Juventina — Cividalese

3. AMATERSKA LIGA

10.00 v Trstu, stadion «1. maj»
Union — Esperia SL15.00 v Padričah
Primorac — Zauze10.30 na Proseku
Libertas Barkovlje — Olimpija12.30 na Proseku
Bar Veneto — Breg B10.30 v Krizu
Vesna — Libertas Sv. Marko10.30 v Padričah
Gaja — Rolanese8.45 na Proseku
Primorje — Don Bosco8.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Union — Libertas TS

NARAJAJNIKI

12.00 v Padričah
Gaja — Rolanese

NAMIZNI TENIS

FINALE ŽENSKÉ LIGE

8.30 v Parmi
Sodeluje tudi Kras

ODBOJKA

ŽENSKA B LIGA

10.30 v Dolini
Breg — Primavera

ŽENSKA 1. DIVIZIJA

10.30 v Trstu, pri Banih
Sloga — Torriana

KOŠARKA

MOŠKA D LIGA

11.00 v Padovi
Pro Pace — Bor

DRUGE VESTI

NA OSMI STRANI

Sedež dnevnika «Il Lavoratore» so fašisti razdeljali 9. feb. 1921

brali nekaj bronastih zakovic, ki so ležale na tleh, in spo-minsko knjigo, v katero naj bi se vpisovali obiskovalci. Jasno je bilo, da se niso zavedali svojega dejanja in da niso imeli nobenega političnega ali protidržavnega namena. Ko je oče enega od dečkov videl v njegovih rokah spominsko knjigo, mu je ukazal, naj jo takoj odnese nazaj. Na poti tja so ga varnostni organi aretirali. Oba mlajša dečka sta bila sprigo-vost mladostni oproščena, šestnajstletni deček pa je bil po-gojno obsojen na sedem mesecev in pol zavora in globo 200 li-r.

Dva druga osumljenca, pastirja Ivan Sovdat in Josip Mi-luž, ki so ju aretirali na pobočju Krna, ko sta nosila želez-no žico za svoje potrebe, sta bila obsojena na sedem in pol, oziroma petnajst mesecev zavora in na globo 200 oziroma 500 lir.

Ostala dva obtoženca, pastirja Ivan Ivančič in Venčeslav Bajt, ki sta dokazala, da sta dne 20. junija pasla svoje črede uro hoda od vrha Krna, je goriško sodišče oprostil. Priziv-vo sodišče v Trstu, ki je izdalo razsodbo šele dne 13. marca 1926, pa je prvega obsojilo na 15 mesecev zavora in globo 250 lir, drugega pa na sedem mesecev in pol zavora in globo 500 lir, oba vrh tega na plačilo sodnih stroškov.

Zrtev kazenskega pohoda pa je postal tudi župnik iz Starega sela, Evgen Jarc, kjer so fašisti med mašo vdri v cerkev. Od živčnega pretresa se ni več popravil in je kmalu nato umrl.

V novo priključenih deželah je bil za prve volitve v po-slansko zbornico določen 15. maj 1921. Te volitve naj bi dale primorskim Slovincem in Hrvatom možnost, da pokažejo svojo številčno moč in pravi etnični značaj dežele. Toda vlada in italijanske stranke, ki so se združile v Nacionalni blok, so hotele to preprečiti. Fašistične akcijske skupine so prevzele nalogo, da motijo potek volitev. Na Goriškem so volitve po-tekale v redu in prišlo je le do nekaj manjših incidentov, v Trstu in v Istri pa je razsajal najhujši teror.

Maja meseca so bili tržaški Slovinci še vedno pod vtisom požiga Narodnega doma dne 13. julija 1920. Bili so na milost in nemilost izročeni fašističnemu teroru, ki se je v času vo-litev še posebno poostril. Predalec bi zašli, če bi hoteli na-vesti posamezna nasilja, zato se bomo omejili le na splošen prikaz in navedli le značilnejše primere, ki smo jih izbral iz obsežnega seznama, katerega so prvi slovenski poslanci predložili poslanski zbornici v Rimu.

Na voliščih, kjer je bilo pričakovati slovansko večino, so bile volilne komisije sestavljene izključno ali pretežno iz Ita-lijanov. Te komisije so namenoma tako zavlačevale volilni postopek, da bi prišlo čim manj volivcev do glasovanja. Slo-vanske volivce, ki so morali zato dolgo čakati v vrsti pred voliščem, so fašisti nadlegovali, žalili in tudi dejansko napa-dali, ne da bi navzoči karabinjerji napravili red. Veliko slo-vanskih volivcev zaradi tega sploh ni dočakalo in niso prišli na vrsto. Tiste pa, ki so se vendar prebrinili do volišča, so fašisti pred vstopom v volilni prostor s silo odgnali, tako da niso mogli oddati glasovnice.

Na Tržaškem je bil fašistični pritisk na volivce posebno hud v okolici mesta, kjer je bilo prebivalstvo pretežno ali čisto slovansko. Volišča so bila tako izbrana, da so imeli vo-livci čim daljšo pot do njih, tako da so jih fašisti lahko pre-stregli na poti, jim iztrgali glasovnice in jih gnali nazaj. Ti-ste redke volivce, ki so v zgodnjih jutranjih urah in po raznih stranskih poteh prišli do volišča, so fašisti razgnali ali prisilili, da volijo za italijanski nacionalni blok. V Sv. Kri-žu so bili prav redki volivci, ki jih niso napadli in pretep-li. Taka teroristična dejanja (pri katerih ni manjkalo strelav iz revolverjev in ročnih bomb) niso mogla ostati brez uspeha. Dejstvo je, da je v vseh treh voliščih v tržaški okolici gla-sovalo le 8 oziroma 18 in 31 od sto volivcev, medtem ko je bil povprečni odstotek v mestnih voliščih 70.

(Nadaljevanje sledi)

